

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA MINDENKINEK

Molnár János, a Zsinat új világi elnöke

LÉGYEN DICSŐSÉG
mindenek előtt

Néked, mert Te győztél a halál fölött.

Fénylő arcú angyal őrzi sírodat,

Ő hirdeti nekünk diadalmadat.

Légyen dicsőség mindenek előtt

Néked, mert Te győztél a halál fölött.

A BIBLIA ÉTELEI

Felvidéki reformátusok jövőjéről
Géresi Róbert püspök

PÁSZTOR DÁNIEL - TISZÁNINNEN PÜSPÖKE

„HÚSVÉT” VAGY FELTÁMADÁS ÜNNEPE?

„Ha pedig Krisztus fel nem támadott... Ámde Krisztus feltámadott...”

Húsvét ünnepére készülve egy látszólag fölösleges, de mégis fontos kérdésre kell válaszolnunk: Mire is ünnepeljük ezt az ünnepet?

„Húsvét” vagy feltámadás ünnepe ez számunkra? A húsvét helytelen, de árulkodó elnevezés: a testre, az evésre utal, s nem testünk feltámadására.

Isten ez elé a kérdés elé állít: húsvétunk lesz-e, a maga halványodó szokásaival, hagyományával, vagy Krisztus feltámadását, halál felett aratott győzelmét, az élet diadalát, örök életünk reménységét ünnepeljük? Meg tudott-e Isten ajándékozni a feltámadás-hit drága ajándékával, az élő és minden napon velünk lévő Jézus Krisztus öröme áthatja-e életünket?

Arról, hogy mennyire fontos a keresztyén életben a feltámadás-hit, Pál apostol félreérthetetlenül tanít. **Krisztus meghalt bűneinkért, feltámadott a mi megigazulásunkért és megjelent dicsőséges testben.**

E három eseményt mint a keresztyén hitünk tartóoszlopait tekinthetjük. Bármelyik is hibás, vagy hiányzik, keresztyénségünk hasznavehetetlen. Ezért fontos, hogy legyen rendíthetetlen bizonyosságunk Krisztus feltámadásáról. Isten Igéje gondoskodott róla, hogy fennmaradjanak a tanúvallomások, bizonygatótételek erre nézve. S mindezek ellenére mégis sok kétely, kételkedés, bizonytalanság veszi körül feltámadás hitünket.

Pedig ha Krisztus fel nem támadott, sok minden hiábavalóvá válik keresztyén életünkben.

Hiábavaló lesz az igehirdetés, mert annak szíve-lelke a Krisztus feltámadásáról szóló bizonygatótétel: Jézus Krisztus él! E nélkül értelmetlen, üres, felesleges is. Ha Krisztus fel nem támadott, akkor egy halotthoz beszélünk imádságainkban, halotthoz énekelünk, halottat hívunk segítségül, ami hiábavaló.

Ha Krisztus fel nem támadott és nem él, akkor a keresztyén vallás a legnagyobb csalás a világon. Annyiban van létjoga, amennyiben a feltámadott, élő Jézus Krisztust hirdeti. Az az egyház, ahol elhallgat ez a bizonygatótétel, többé nem egyház.

Krisztus feltámadásában való hit nélkül nemcsak az igehirdetés, hanem egész keresztyén életünk válik hiábavalóvá. Akkor csak a sírig lát a szemünk, a „születtünk és meghalunk” végzetesen szomorú életösszegzése marad és hiányzik testünk feltámadásának, örök életünknek boldog reménysége. Hiányzik annak az örömhíre, hogy az a Jézus, aki a halál

felett is diadalmaskodott, a mi életünk gondjait is meg tudja oldani, terheinket segít hordani, sokszor megválaszolatlan kérdéseinkre feleletet tud adni. Mert igazán erre lenne szükségünk. Sok-sok teher, gond nehezedik ránk. Nehéz emberi életek, összekuszálódott élethelyzetek, végzetesen megromlott emberi kapcsolatok, tönkrement családi életek, betegség, szegénység, jövővel szembeni kilátástalanság. Nehéz terhek, nagy-nagy kövek. **„Ámde Krisztus feltámadott...”** A mi küldetésünk, hogy a feltámadott Jézus erejével hirdessük: az, aki a nagy követ elhengerítette a sírbolt szájáról húsvét hajnalán, az az Úr a mi nagy „köveinket” is el tudja hengeríteni.

Az a keresztyén, aki nem hisz Krisztus feltámadásában és testünk feltámadásában, olyan, mint aki dúsgazdagnak állítja magát, holott egy fillérje sincs.

A keresztyén egyház világszerte halálos beteg, halálos „vitamin hiányban” szenved: hiányzik belőle Krisztus feltámadásának és testünk feltámadásának éltető hite. Egyetlen gyógyszer segíthet rajta: a Krisztus feltámadásában való hit, amely újra egészségessé, élővé, vonzóvá teszi.

Ezzel a hittel ajándékozzon és erősítsen meg Urunk az elkövetkező feltámadás ünnepen.

Pásztor Dániel, püspök

NAGYSZOMBAT REGGEL

Nagypéntek este az ég feketére vált, s hullt a könnye, mint a zápor. Mosta a kormot, szennyet, port a fákról, mint szívükről a vétket Krisztus vére.

Ma reggelre már kicsi ablakok nyíltak rajta, egyre több kéklő ablak. Sugarak törtek át, és simogattak rügyet, bimbót és új akaratot.

Minden azt hirdeti: húsvét lesz holnap. A madarak új himnuszot gyakorolnak, és a világ könnyben tisztulva várja,

hogy legyen atóknak, halálnak vége, hogy felragyogjon Krisztus dicsősége, felzendüljön húsvét hallelujája.

Türmezei Erzsébet

DR. VICZIÁN MIKLÓS **AZ IGE KÖRÜL**

A két madár

„Akkor hozzanak a pap parancsára a megtisztulni akaróért két élő tiszta madarat” (3Móz 14,4)

Idén a böjti időben Mózes 3. könyvét olvastuk a Bibliailvasó kalauz szerint. Ezt a könyvet a revideált Károli fordítás *A léviták egyházi szolgálatáról* alcímmel látta el. Joggal feltehetjük a kérdést: mi dolgunk nekünk evvel a szertartáskönyvvel? Mi már nem az ószövetségi zsidó nép vallási közösségéhez tartozunk, hanem Jézus Krisztus megváltott népéhez! Jézus feltámadása után a rómaiak lerombolták a templomot, és megszűnt az áldozat is. Vajon csak valástörténeti értéke van ennek a könyvnek, vagy szól ez hozzánk is?

Húsvétra készülünk. Jézus Krisztus kereszthalálának és feltámadásának emlékünnepe. Ha nem ismerjük és értjük az áldozati szertartások rendjét és jelentését, nem érthetjük igazán az Úr Jézus áldozatát sem. Olvassuk tehát úgy ezt a könyvet, mint Jézus Krisztus áldozatára utaló hatalmas előképet! Így Mózes 3. könyve is – mint a teljes Szentírás, és benne a mózesi törvény – „*Krisztusra vezérlő mesterünké lett, hogy hitből igazuljunk meg*” (Gal 3,2).

Ebből a rendkívül összetett, és számos jelképet hordozó áldozati rendből most csak egy kicsiny részletre szeretném a figyelmünket irányítani. A 14. résznek a Revideált Károli fordítás azt a fejezetcímet adja, hogy *Az emberi poklosság megtisztítása*. Poklosnak nyilvánítottak minden olyan súlyos fertőző betegségben szenvedő személyt, akinek fekélyesedéssel, illetve a szervezet fokozatos tönkremenetelével járó betegség volt. Isten bölcs rendelkezése az ilyen

betegét elkülönítették, hogy ne fertőzhessen tovább – ma azt mondanánk, karanténba küldték.

Mivel nem minden ilyen betegség volt életfogytig tartó, voltak, akik meggyógyultak. Ahhoz, hogy az ilyen személy visszerülhessen a közösségbe, a papnak – az akkori tisztiorvosnak – gyógyulttá kellett nyilvánítania. Mai fogalmakkal, a még betegállományban lévő ember nem mehetett az orvoshoz, hanem az orvos ment hozzá (ki, a táboron kívülre).

Ha valóban meggyógyult az illető, akkor hajtották végre azt a jelképes szertartást, amiről a 14. fejezetben olvassuk. Vett a pap két madarat (bármilyen madár lehetett, csak tisztátalan nem [3Móz. 11,13-19]). Egyiket leölte, és véré egy cserépedény tiszta vízbe elegyítette. Vett egy cédrusfa vesszőt, arra erősített egy kis csomó bíborfonalat és izsópot. Ezeket bemártotta a pap a vérrel elegyített vízbe, majd hétszer meghintette vele a gyógyult személyt. Belemerítette az élő madarat is az edénybe, majd szabadon engedte, s az el is repült.

MILYEN JELENTÉST HORDOZ EZ SZÁMUNKRA?

A bűn olyan, mint a fertőző betegség. Nem magánügy, az egész közösséget megfertőzheti. A bűnfelismerés, és a bűnből szabadulás lépéseit most nem ismertetem. Evvel a tavaly *Keresztyén bűnbánat** címmel Szövetségünk gondozásában megjelent könyv részletesen foglalkozik.

A két madár közül az egyik, amelynek véré a vízzel telt cserépedényben felfogták, számunkra kettős jelentést hordoz. Jelenti egyrészt Krisztus helyettes áldozatát. *Ez az a pohár az új szövetség vérével, amely miérettünk ontatott ki* (Lk 22,20). Amikor a kereszten átdöfték Jézus oldalát, víz és vér ömlött ki. Víz és vér, mint a cserépedényben. Másrészt azonban jelképezi a betegség elmúlását is. Ahogy a madár elpusztult, úgy ért véget a beteg állapot is.

A hétszer meghintés a teljes megtisztulás jele, mint Naámán esetén a hétszeres fürdő a Jordánban, azaz „*Jézusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől*” (1Jn 1,7).

A másik madár egyaránt jelképezi a bűn alól szabadult, Krisztus vére által megtisztult ember boldog szárnyalását, illetve a feltámadt, mennybe ment Jézus Krisztust, aki az áldozati vért a mennyben, az igazi szentélyben mutatta be, nem úgy, mint a földi papok, akik csak a mennyei szentély tökéletlen másolatában mutatták be az áldozatot (Zsid 8,5).

Szóljunk még röviden a három további kellékről is! A cédrus nem korhadó, erős fafajta, az egészséget jelképezte, hasonlóan a bíborfonalhoz, ami a beteges sápadtság után visszanyert élénk bőrszínre utalt, az izsópot pedig a visszanyert egészség jó illatára emlékeztetett. Testi egészségünk azonban csak Krisztus vérében megtisztítva tölti be Istentől rendelt hivatását. Ezért kellett ezeket a kellékeket bemártani a vérrel elegyített forrásvízbe.

Ilyen, Krisztussal szárnyaló, lelkileg is egészséges életet kívánok minden kedves presbíter testvéremnek!

*Megrendelhető a Presbiteri Szövetség postai vagy e-mail címén.

„JÓ NAGYPÉNTÉK”

Az angol nyelvben a good, jó kifejezésben benne rejlik egy másfajta értelmezés is, nevezetesen az, hogy ami jó, az szent is, sőt, ami szent, az örömet, áldást hoz az embernek. Ebben az értelemben nevezték el nagypénteket angolul „jó pénteknek”, ami a német nyelvben is megjelent. Közel 500 éve Luther Márton német reformátor használatba vette ezt a szókapcsolást, hiszen nagypéntek csendje alkalmas volt arra szerinte, hogy ki-ki elgondolkozzék a keresztyén ember szabadságáról, Isten szeretetének szenvedést, halált vállaló mélységéről. Az ónémet Kar = szomorúság, gyász szóban rejlő emberi fájdalomról, s az arra adott isteni vigasztalásról, Jézus keresztyéről, mint az idők és a történelem, meg a kozmosz sorsfordító tengelyéről...

APOSTAGI ZOLTÁN

APROPÓ

„...ha tovább járnak ezt az utat és imádkoznak ahhoz, aki a megértést ajándékozza nekünk, Ő azt is feltárja majd nekik, még ha most másként is gondolkodnak az eleve elrendelésről...” Augustinus: *A szentek eleve elrendeléséről* 1.2.

Mielőtt továbbhaladnánk és elmerül-nénk a fontosabb teológiai érvelésekben, szükségesnek tartom, hogy e néhány sornál egy kicsit időzzünk. Ahogy korábban már említettem, itt egy válasz levélről van szó, így nem véletlen, hogy az egyházatya utal az őt megkereső levél tartalmára. Kiderül ugyanis, hogy a szerzetesek, akik meggyőzéséhez kéri Prosper és Hilárius a segítséget, hiszik az eredendő bűnt, és elfogadják, hogy az ember akaratát megelőzi Isten kegyelme, de az eleve elrendelést elutasítják. És bár az előző részben azt olvashattuk, hogy Augustinus ezt nehezen viseli el, mégis példát ad számunkra.

Először is azt olvashatjuk, hogy „ha tovább járnak ezt az utat”. Ez pedig nem más, mint egyfajta elismerés, vagyis tud azokra is pozitívan gondolni, akik nem osztják véleményét. Az elismerés mellett azonban biztatás, bátorítás is ez. Sőt, a hitben való kitartás mellett az imádságra is buzdít: „ha ... imádkoznak ahhoz”. Igaz, mindezt feltételes módban olvashatjuk, de mégis ez az „üzenet” tartalma: mondjátok meg nekik, hogy ne térjenek le az útról és imádkoz-

zanak, és meglesz az eredménye, és ezzel mintegy továbblép, igyekszik olyan távlatot nyitni előttük, amely a megajándékozottság állapotába segítheti őket. Ezzel arra mutat, hogy az, amit ma még tagadnak, ami előtt még értetlenül állnak, kérésükre megadhatja, mi több, megadja nekik az Úr, vagyis az nem elérhetetlen: „Ő azt is feltárja majd nekik”. Miért mondhatja ezt? Azért, mert ő már megtapasztalta, hogy az Isten az, „aki a megértést ajándékozza nekünk”. Tehát a többes szám első személyben, a nekünk-ben benne van a személyes én. Ezzel Augustinus a ma emberének is azt üzeni, hogy ő is megajándékozott, a megértést kapta, de azért, mert kapta, nem hallgathat, ki kell állnia mellette, hirdetnie kell az eleve elrendelést. E kijelentéssel máris kiáll a középpontból, maga helyett Istent állítja oda, hiszen ez azt jelenti, hogy nem emberi okoskodást hirdet, nem spekulatív teológia eredményeként jutott oda, ahova jutott, ő csupán hűségese továbbadója akar lenni annak a megértett tanításnak, amit ajándékként kapott. Egyebek mellett innen származik Augustinus azon szilárd meggyőződése, amely végigkísérte a Pelagiusszal folytatott vitáiban.

A bevezető sorokban azt írtam, hogy az egyházatya példát ad számunkra. És ez valóban így van. Számtalanszor megtapasztaltam, hogy amikor a beszélgetés során az eleve elrendelés kerül középpontba, a vitá-

zók türelmetlenné válnak, egyre ingerültebbek lesznek, sőt, egymásnak feszülnek. Nem tudják egymás értékeit elismerni, és hiányzik belőlük az a kölcsönös előfeltétel, valóban testvéri egymásra figyelés, amely lehetővé tenné, tehetné, hogy értelmes, indulattól mentes beszélgetést folytassanak. Akik az eleve elrendelést már elfogadták, azok olykor ugyancsak nehezen viselik el, hogy mások még nem értik, illetve másként értik a szerintük arra vonatkozó igei tanításokat, és nem a másik megváltozásának reményességével vitáznak. Akik pedig nem fogadják el, azok szabad akaratukban érzik magukat sértettnek, és meg akarják mondani, hogy milyen nem lehet az Isten. Pedig elég volna az Igére figyelni, természetesen nem elfeledve, akkor sem, ha a predesztinációs Igékre támaszkodunk, hogy „Az egész Biblia e kétféle nézőpontból, azaz vagy theocentrikus, vagy anthropocentrikus nézőpontból van megírva ... sőt vannak olyan részek is, amelyekben a kettő a legsodálatosabb módon van egybekapcsolva (ApCsel 2,23)” (Sebestyén Jenő: Református dogmatika).

Húsvét ünnepének kezdeteiről

Húsvétot a legtöbb nyelvben *pászkának* nevezik, de az európai nyelvekben előfordul, hogy *Nagy Éjszaka* a megnevezése, így a lengyel, cseh, szlovén nyelvben, míg mások *Nagy Napnak* nevezik (bolgár, ukrán, lett, litván). Viszont az oroszban is pászka. A német és angol Ostern, Easter a hajnalpírral, hajnalhasadással függ össze. Hiszen Krisztus az új élet, „az örök élet hajnalhasadása”. Az ó-germán Eostra kifejezés az, amiből az Ostern és az Easter ered, ezt már 738-ban említi Beda *Venerabilis* angolszász benedekrendi szerzetes.

Mindezek a kifejezések összefüggenek azzal az evangéliumi tudósítással, amit Márk 16,2-ben olvasunk: „kora reggel, napkeltekor” elment a sírbolthoz Magdalai Mária, s Jakab anyja, Mária, valamint Salomé illatos kenettel. A *Canones Hippolyti*, a Hippolytus római presbiter nevével jelölt kánon 350 kö-

rül úgy rendelkezik, hogy „hajnalkor legyenek fenn az emberek, mosakodjanak meg, mielőtt a pászkát ünneplik, és az egész nép álljon a hajnali fénybe”. A 12. században húsvét ünnepi elnevezését (Ostern, Eastern) *Honorius Augustodunensis* ír szerzetes Kelettel hozta összefüggésbe, a napfelkelte irányával. Akkor és azóta is többször megelevenedett az a szokás, hogy húsvét napfelkeltekor tartottak keresztelőt. *Milánói Ambrosius*nak tulajdonítják azt a himnuszt, ami szintén a hajnalhasadással köszönti Krisztust. Szabad fordításban így hangzik:

Hajnalfény pirul és hasad, az egész menny dicséretétől zeng, ünnepel a Föld...Az erős, királyi Hős letörte a halál bilincseit. Ő, akit elzárt a nagy kő, s akinek sírját még őrizték is, Győztesként lép ki a sírból, sugárzó győzelemben száll ki onnan. Örömmé változik a fájdalom, mert feltámadott az Úr, fénylő angyal adja tudtul ezt. Az Úrnak zengjen dicséret és dicsőség, aki a sírből feltámadt, s az Atyának Lélekkel egyetemben, minden időben, s örökön-örökké...

(drbl)

KNOLNÉ TÜSKI GABI

KERESZTFA

Ott lógtak Krisztus mellett saját keresztfájukon.

Két bűnöző. Gyilkosok, akiknek bűneikhez mért büntetés járt.

Nem volt választani valójuk, kénytelenek voltak elviselni keresztjüket, egészen haláluk pillanatáig. Gondolom szenvedtek, körülöttük meg a nép nagy színjátéka zajlott. Zsongó hang szállt fel a tömegeből, néha kiáltások hangzottak, hisz Jézust csúfolták és gúnyolták.

Az egyik gonosztevő, aki szintén halálán lehetett már, csatlakozott a gúnyolókhöz. Semmi szégyenérzet nem volt benne, hogy így követte a tömeget? Vagy talán ez volt a természetes? Amit a leghangosabb hang kiált, az a jó és igaz?

A másik gonosztevő felismert két tényt. Először azt, hogy tényleg bűnös. Másodszor meg azt, hogy Jézus segítségére szorul, ha az Isten királyságába szeretne bejutni.

Két egyszerűnek tűnő dolog, de talán mégsem olyan egyszerű.

Kikerülhetetlen a saját keresztünk. Igen. Ez a mi életünkben sem más mint akkor volt. Igaz, a leghangosabb hang körülöttünk még mindig a külső, felszínes és látványos dolgok után kiabál.

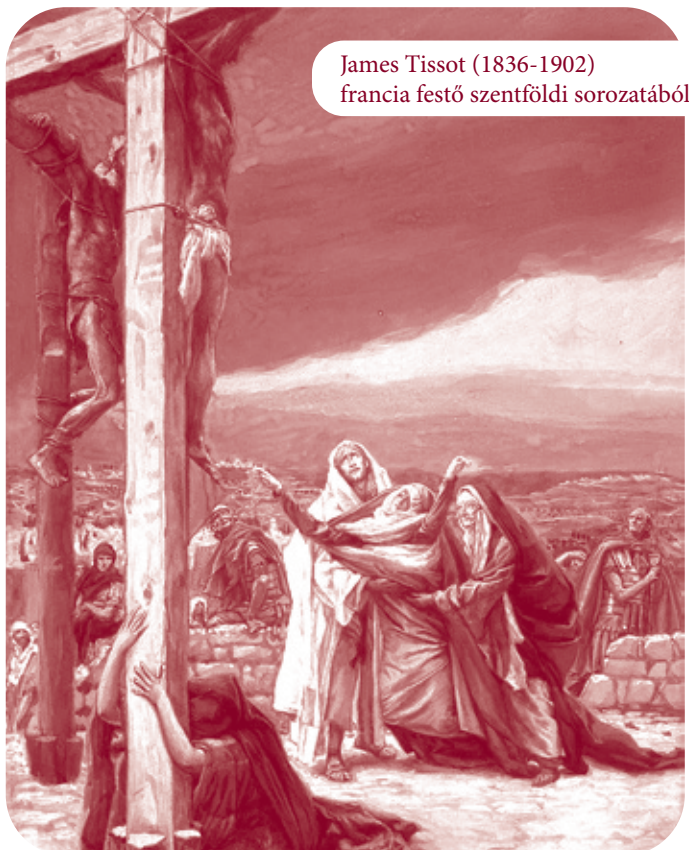
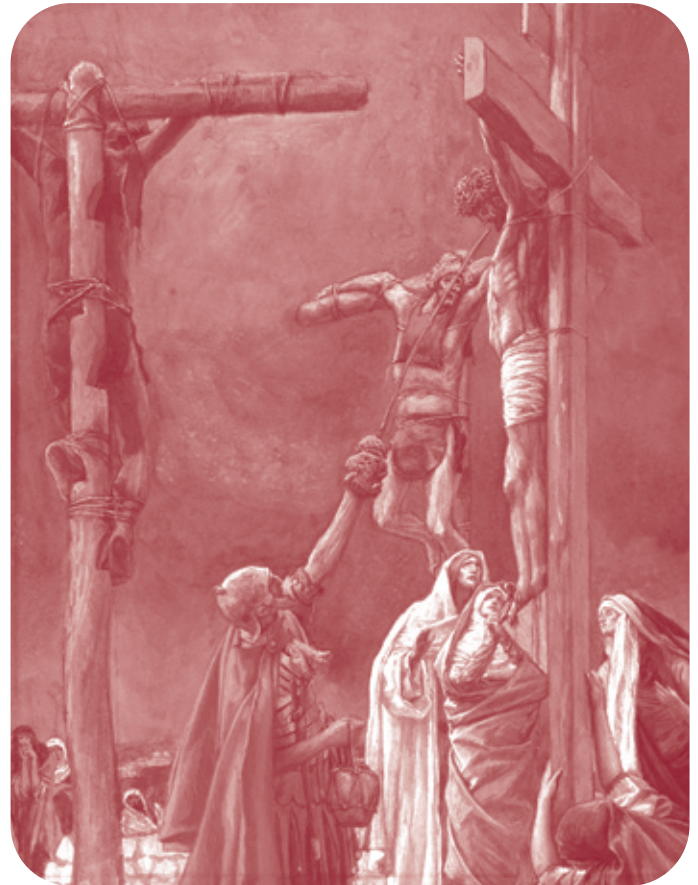
Hol látható akkor az élet sötét, de valóságos oldala? Az életnek olyan oldala, ahol csak szenvedünk, mert számunkra megoldhatatlan terheket viselünk? Olyan terheket, melyek felülmúlják teherbíró képességünket. Mert igenis, van ilyen.

A káromkodás, istenkáromlás, alkohol, más függőségek, csalások, válások, abortuszok, depressziók, öngyilkosságok mind erről szólnak.

Ha tagadni is szeretnénk: mindenki a saját keresztjére van függesztve. Hisz ebben nem különbözünk a Jézus Krisztus mellett lógó két embertől. Talán nem vagyunk gyilkosok, de bűnösök, az biztos.

Kérdés az, hogy melyik hangra figyelünk. A mai világ, a tömeg ordibálására? Vagy Jézus halk, szent hangjára: ...ma Velem leszel.... (Luk 23,43) Régimódi kérdés? Számomra teljesen aktuális kérdés.

Mert ha elismerem Krisztus keresztje tényét, halálát és feltámadását, azzal kénytelen vagyok elismerni életem saját keresztjét. Ez

James Tissot (1836-1902)
francia festő szentföldi sorozatából

túlhaladja a mindennapi terhek hordozását. Másról szól. Arról, hogy emberi mivoltomban tehetetlenül lógek én is.

De Isten Szent Fia nem tehetetlen. Máté evangéliumában (28,18) olvassuk, hogy ezt mondja magáról Jézus: „*Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön.*” Minden hatalom! Ez azt jelenti, hogy elesetségünkben nem hiába kiáltozunk Jézushoz. Ő ott van velünk. Mellettünk. Ma Vele lehetünk.

Nem vagyunk egyedül, bátorítást és ebből kifolyólag reménységet meríthetünk az Úr Jézus jelenlétéből. Még abban a helyzetben is, amikor már csak a szenvedést tapasztaljuk életünkben.

Ezért, szép hagyományokhoz hűen, csak annyit mondhatok hálas szívvel, hogy: Krisztus feltámadt, valóban feltámadt. Halleluja!

Ilausk Sámuel szavait énekelhetjük, mint bűnvallást és mint hála dicséretet.

Ez a kettő kézenfogva járhat.

A keresztfához megyek, mert máshol nem lelhetek Nyugodalmat lelkemnek.

Ott könnyárban leborulok, Bűnterhemtől szabadulok, Hol a bűntelen szenved.

Isten ama Báránya Hogy jut a keresztfára, Mért folyt alá szent vére? Értem tette ezt Jézusom, Fájó szívvel hiszem, tudom, Lelkem örök üdvére.

Én voltam az elveszett, aki halált érdemelt, kire gyászos éj szakadt. Isten Fia, a jó Pásztor megváltott a bűn átkától, üdvöm, napom feltámadt.

Csodás égi szeretet! Szívem mindent elfeled, ami engem földre von. Csak rád nézek, én Megváltóm, szereteted sírig áldom, Győzelmes vagy Krisztusom!

Tied vagyok, Jézusom, megyek keresztutadon, nyugtot, békét így lelek. A szeretet hozzád kapcsol, boldog aki híven harcol, Veled mindig győzhetek.

FRÁTER ERZSÉBET

A BIBLIA ÉTELEI (I.) A KENYÉR

A Szentírás rendkívül gazdagon foglalkozik az evés témakörével, az étel alapanyagokkal, a mezőgazdasággal, a táplálkozástudományával és azok szimbólumaival. Bibliaolvasóként ezen keresztül is, keressük Isten üzenetét!

„Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma” (Máté 6,11).

A bibliai idők emberének legfontosabb ételle a kenyér volt. Eurázsiaián egészen a 20. század elejéig a kenyér a létfenntartáshoz tartozott, és a gabonatermesztés, kenyérgyártás folyamata átszötte az emberek mindennapjait. A magyar népi és irodalmi nyelvben az „élet” a gabonát is jelenti.

A legősibb kenyérgabonák az árpa és a búza. A gabonák lágy szárú növények, jellegzetes szalmaszárral és párhuzamos ereztű levelekkel. Szélporozta viráguk nagyon leegyszerűsödött. A sok, apró virág nagyobb virágzatba csoportosul, ez lehet tömött kalász (búza, árpa, rozs) vagy laza buga (zab, köles, rizs, kukorica). Az ősgabonák kalásztengelye még törékeny volt, és az érett szemek csépléskor nem szabadultak ki a toklászok közül, hanem még külön hánoltni kellett.

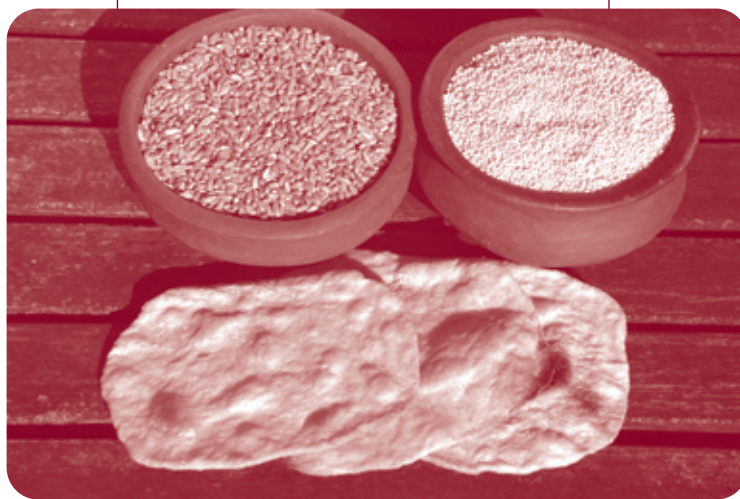
Az árpa rövid tenyészidejű és tágtúrású növény. Hűvösebb, északi tájakon és száraz, félsivatagos vidékeken egyaránt termesztették. A búzánál kevesebb glutént tartalmaz, ezért az árpakenyér száraz, kemény tészta. és mivel a búzánál igénytelenebb, jóval olcsóbb is. Az árpa több mint egy hónappal a búza előtt ért be, ezért koratavasszal gyakran árpakenyér volt a fő eledel.

A kenyérbúza meglehetősen igényes növény. Hosszú, nemesítési folyamat során alakult ki, ősei közé tartozik az alakor, a tönke és több kecskebúza faj is. Szép, magas fehérkenyér és finom pékárú csak a kenyérbúza magas gluténtartalmú lisztjéből süthető. A glutén vagyis a siker, a gabonaszem

vízben nem oldódó fehérjéinek keveréke, mely a tészta megkéléséért felelős.

A gabonafélék fogyasztásának sokféle módja ismert. Legősibb volt a vízben főtt kása. Amíg zöld és puha a szem, addig nyersen is lehet enni a zsenge hajtásokat. A szegényebbek és a katonák rendszeres eledel pedig a pörkölt gabona volt, ezekről a Szentírás is megemlékezik.

Azonban a kezdeti időktől fogva a kenyér volt a legfontosabb étel. A kenyér becsületét az étkezésben betöltött jelentősége,

a magvetéstől a sütésig befektetett hatalmas munka értéke, és az adta, hogy ki volt téve természeti csapásoknak, sáskajárásnak, az ellenség fosztogatásainak is. Vagyis nem volt természetes, hogy van kenyér!

A Bibliában a gabonák témaköre rendkívül terjedelmes. Több mint 1150 helyen olvashatunk gabonatermesztéshez és kenyérhez kapcsolódó kifejezésekről. Leggyakoribb a lepénykenyér, a lángos volt, ezt sosem vágják, csak törik. A búzakenyér volt az értékeesebb, a kemény tészta. árpakenyert nehezen lehet megrágni és emészteni, inkább csak a szegények fogyasztották.

A Szentírás gyakran említi a gabonákat és a kenyeret, mint Isten gondoskodásának a bizonyítékát, vagy éppen ellenkezőleg,

az Úr büntetését, ítéletét. Az ószövetségi időkben a gabonákhoz és az aratáshoz sok áldozati szertartás fűződött. Állandó áldozatként szombatról szombatra felrakták a Templom Szentélyében lévő aranyborítású asztalra a 12 db szent kenyeret.

A gabonák jelentőségét a nagy ünnepek is hangsúlyozzák. A páska és a kovásztalan kenyerek ünnepe (húsvét) idején érett az árpa, majd 50 napra rá, a hetek ünnepe (pünkösöd) a búza aratásának ideje volt, melyen az új búzáért adtak hálát. Ez volt az egyetlen alkalom az évben, amikor kovással sült kenyeret kellett áldozatul bemutatni.

Az életet jelentő kenyér csodákban is szerepel, legismertebbek Jézus kenyérszaporításai. Jézus példázatai között több vonatkozik a gabonatermesztés és a kenyérgyártás valamely mozzanatára, például a magvetésre vagy a kovászra. Azért hozta Jézus ezeket a mindennapi életből vett példázatokat, mert a kor embere így könnyebben megértette mondanivalóját.

A Szentírás kenyérről szóló igeversei János evangéliumában csúcsonak ki, abban a szakaszban, amelyben Jézus kijelenti: **„Én vagyok az élet kenyere” (Ján 6,35).**

Ő nem pusztán olyan, mint a kenyér, vagyis betölti fizikai szükségleteinket, jóllakat és nem hagy éhezni. Ő maga a kenyér, maga az élet, egyedül Ő az, aki életben tart bennünket. Jézus nem azért jött, hogy jobb emberek legyünk, hanem hogy ÉLETET adjon. Húsvéti úrvacsorás ünnepünk alkalmán is ezzel a hittel lépünk az Úr asztalához!

**A szerzővel készült interjú az előző lapszámunk 12-13. oldalán olvasható, ahol említésre kerül a címadó A Biblia ételei című, nemrég megjelent könyve is.*

MARGIT ISTVÁN

A BALKÁNI MISSZIÓ Ahogyan ezt Lévai Dezső 80 éve látta

Ezzel a címmel írt hosszabb cikket nyolc évtizede Lévai Dezső ny. vasúti mérnök, nagykikindai presbiter a Magvető c. újságba. A Magvető a jugoszláv királysági református keresztyének egyházi havilapja volt, Ágoston Sándor püspök szerkesztette és jelentette meg 1921 és 1943 között. A rendkívül színvonalas egyházi folyóirat az elszakadt délvidéki reformátusság életéből közölt híradásokat, de sokat foglalkozott a misszió ügyével is.

Lévai Dezső szakmai életútját Kecskeméten kezdte, ahol vasúti mérnökként dolgozott. Innen kapott áthelyezést 1915-ben Nagyikindára, ahol életének hátralévő részét töltötte. Buzgón belevetette magát az egyházi életbe: cserkészparancsnok volt, majd a nagykikindai gyülekezet presbiterévé, a bácskai egyházmegye világi aljegyzőjévé választották. A néhány esztendeig belmisszionárusként itt tevékenykedő Benkó Viktor zombori református lelkész (1883-1955) hatására állt be a lélekmentés szolgálatába. A balkáni misszió gondolata különösképpen is foglalkoztatta.

„Íme, most a háború után a jugoszláv református egyház egyszerre bekerült a Balkánba” – írta. „Lélekszáma a reformátusságnak az 1929. év adatai szerint 64.866, Jugoszlávia lakossága pedig mintegy 12 millió: tehát körülbelül minden kétszázadik lélek református. Egy csöpp a tengerben. A kis lélekszámú református egyházmegye tenger sok bajjal küszködik és pedig főleg kétféle irányban: lelkiekben és anyagiakban. A lelki bajok a hiedség, közönyösség, sőt egyenesen ellenséges ridegség egy és más helyen, sőt saját híveinél is néhol. A hit hiánya sok-sok református lélekben is. Evvel kapcsolatosak, sőt egyenesen ennek következményei az anyagi bajok, sok egyháznak szegénysége, a szórványok gondozatlansága; a sok aratni való és kevés munkás.”

„Nem vakmerőség-e ilyen körülmények között balkáni misszióról beszélni vagy ezt hirdetni? Nem ábrándozás, de egyenesen életszükséglet és a jövődö programja a jugoszláv reformátusságnak a balkáni misszió.”

Cikke voltaképpen reflexió volt arra az írásra, amely a Kálvinista Szemle hasábjain jelent meg „Az újjászülető Délvidék” címmel. Ebben a szerző a Jugoszláv Királyság területén élő reformátusság körében kibontakozó lelki munka, valamint az első macedóniai református missziói egyház megalapítása fölött örvendezik. Az igazsághoz tartozik azonban, hogy a Kumanovo környéki Szopotban megalakuló misszió nem annyira a macedónok, sokkal inkább az odatelepült református magyar kolónia lelkigondozására alakult meg.

A balkáni misszió gondolata egyébiránt nem volt újkeletű. Szalay József (1855-1917) nagybecskereki lelkipásztor már 1893-ban megszervezte az Első Magyar Missziótársulatot, azzal a céllal, hogy „megtérítsék a népeket, hirdessék szóban és írásban a Krisztus igazságát, mind otthon, mind külföldön.” Munkatársai között ott találjuk azt a Kunst Irént, aki néhány év múlva már Kínában misszionárius, vagy Mazsár Jánost, aki innen a Lipcsei Misszióiskolába ment felkészülni a külmisszióra. Szalay többeket szolgálatba állított, hogy a

szerb lakosság között végezzenek missziós munkát. Közülük Pavkov Mita volt különösen eredményes. A város piacán könyves házikót állított fel, innen hirdette a szerbeknek az evangéliumot. Tevékenységét idővel más településekre is kiterjesztette. Aktívan működött még Czerjanov Tosa, aki szinte Pancsovától Szegedig az egész Bánátot bejárta evangéliumi irataival.

Nem valószínű, hogy Lévai Dezső tudott ezekről a dolgokról, hisz ekkoriban ő még Kecskeméten élt. Isten Szentlelke mégis arra indította, hogy felelősséggel viseltessek az itt élő népek üdvösségéért. Közben látja ennek nehézségeit is: „Nagy és nehéz a feladat különösen most a világháború után adott helyzetben, ahol bizonyos politikai szempontok is megnehezítik a munkálkodást. Azért minden politikai vonatkozás kikapcsolásával tisztán és egyedül a Krisztust és csakis őt kell vezérnek választani e munkánál.”

Igyekezett kapcsolatokat kiépíteni a délvidéki szerbekkel, szerb egyházi emberekkel, de törekvései gyakran ütköztek falakba. Egyrészt látta a szlávokban is a vágyódást az élő Ige után, másrészt látta és tapasztalta az itt élők között újra és újra felszínre törő ellentéteket. „Széles e gyűlöletnek folyama, ami a népeket elválasztja: a »Harag«, a »Bosszú« vihara süvölt még és elfagynak a szeretet gyöngé virágai és fácskái. Ámde az Isten, aki Örök Szeretet, nem engedheti, hogy a gyűlölet, a gonosz, a sötétség és a bűn uralkodjék e földön, amelyért és amelynek népei megváltozásáért elküldte az ő egyetlen Fiát.”

Közben a délvidéki reformátusság vívta a maga élet-halál harcát. A szerb hatalom ahol csak tudta, korlátozta mozgásterüket: az egyházi iskolák működését igyekeztek ellehetetleníteni, több lelkipásztort indoklás nélkül kitusítottak az országból, az egyházak javait megzizedelték. Egyéb problémák is gyengítették soraikat: több gyülekezet lelkész nélkül maradt, a német ajkú ekleziák folyamatosan elégedetlenkedtek, a nagy szétszórtság miatt nehéz volt egyházi gyűléseket tartani. A szervezeti és anyagi gondok megoldása sok energiát igényelt, egyre kevesebb figyelem maradt a misszióra,

Lévai Dezső azonban nem csüggedt: „Hiszem és vallom, hogy a jugoszláv református egyház élethivatása a balkáni misszió, amelyet egy lelkileg megújult, anyagilag megerősödött és a külföld által kellőleg támogatott jövődöben kellő sikerrel fog végre is hajtani az Úr Isten dicsőségére.” Ugyanakkor a realitások talaján áll, mert ezt mondja: „A mai nemzedék a munkát csak megkezdheti, de gyümölcsét nem élvezheti. De mi is, mint Mózes a Nébo hegyéről, megáldhatjuk az ígéret földét, a békéét és szeretetét és azután nyugodtan térhetünk meg az Úrhoz.”

Álma sajnos nem valósulhatott meg. Még elő sem teremtették a balkáni misszió anyagi hátterét, amikor újra a békétlenségé, a fegyverké lett a főszerep. A délvidéki reformátusság a pusztaságért volt kénytelen küzdeni, így mind máig adósa maradt a balkáni misszióknak.

PÁSZTOR PÉTER

A reformátusság a felvidéki magyarság és a keresztyénség javát szolgálja

Interjú Géresi Róberttel, a szlovákiai reformátusok püspökével

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyházban 2020 utolsó harmadában általános tisztújításra került sor. Ennek értelmében Géresi Róbert abaujszinai lelkész választották meg püspöknek. Tisztségét 2021. január elsejével vette át Fazekas László leköszönő püspöktől. A Felvidék. ma a terveiről, az egyház helyzetéről, s a hitről kérdezte a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház új vezetőjét.

– Január elsejétől vette át a püspöki tisztséget. Miképpen zajlott le a választás?

– A Református Egyházban az előző év utolsó harmadában általános tisztújítás zajlott. Mindez az összes gyülekezetünket, a kilenc egyházmegyénket és az egyetemes egyházat érintette. A tisztújítás során új presbitériumot választottak, októberben és novemberben az egyházvezetés tagjainak jelölése és megválasztása zajlott, beleértve a zsinati elnökség tagjait, a püspököt és főgondnokot. A választási eredményt december közepén hirdette ki a választási bizottság. Országos, egyetemes egyházi választás eredményeként állt fel a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház új vezetése. A megbízási időszak hat évre szól.

– Milyen tervekkel indul neki a hatéves választási ciklusnak?

– Más, világi szervezettel ellentétben nem előre meghirdetett terveket állítunk fel. Az Isten kezében tudjuk az egyház közösségét. Nagyon sok témában azt látom, hogy az egyházunk jó úton halad, folytatni kell a megkezdett munkát. Ide értendő a gyülekezetek megerősítése, a gyermekekkel és ifjúsággal folytatott munka, a roma misszió, a diakónia. Ezek a területek az egyházon belül az egyház vezetése mellett autonóm módon működnek, melyeket tovább kell vinnünk.

Az új vezetőségnek megvan az egyházon belül is a saját látásmódja. Finomhangolás várható az elkövetkező időszakban.

Látjuk, hogy vannak olyan témák, amelyeket fel kell karolnunk, emellett folytatni kell a korábban megkezdett munkánkat is.

– Az előző ciklusok idején püspökhelyettes volt, milyen tapasztalatokat szerzett ez idő alatt, s mindezt miként tudja majd kamatoztatni?

– Fazekas László püspöksége alatt, két választási ciklusban voltam püspökhelyettes, így az egyetemes egyház működésében is részt vállaltam. Remélem, hogy az elmúlt tizenkét év alatt sikerült annyi tapasztalatot gyűjtenem, megismerve az egyházunk

munkáját, hogy mindez segít a további tevékenységemben.

– Mik azok a sarkalatos pontok, amelyek meghatározzák a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház alapjait?

– A Református Egyház alapja a Biblia, a Szentírás. Törekszünk a közösségi hitmegélésre. A Szentírás református hitvalláson belüli értelmezése, megélése a legalapvetőbb pillérünk. Krisztus tanításainak alapján a társadalommal kommunikálva teszünk bizonyosságot a hitünkről.

– A keresztyén egyház intézményeit, gyülekezeteit az utóbbi időszakban hathatósan támogatta a magyar állam. Miképpen értékeli ezt a támogatást, várható ennek folytatása?

– A magyar állam hathatós támogatója egyrészt ajándék, másrészt felelősség is számunkra. Kétfajta támogatási struktúrát különböztethetünk meg. Egyrészt a gyülekezeti közösségünket segítő támogatásokat, a templomaink megújítását szorgalmazó dotációkkal egyetemben. Ebből a keretből meglévő oktatási intézmények fejlesztését is segíti a magyar állam. Emellett a Kárpát-medencei óvodafejlesztési program támogatásában is részesül az egyházunk. Ebben az esetben célirányosan a felvidéki magyar óvodai és bölcsődei hálózat megerősítése folyik, új intézmények kialakításával. Ennek a programnak köszönhetően Felvidék-szerte huszonegy intézmény kialakítása valósult meg. Az intézmények fellet már átadtuk. A jelenleg építés fázisában lévőket reményeink szerint az ideai naptári év folyamán adhatjuk át, s itt is beindulhat majd az oktatás.

– Milyen a kapcsolat a magyarországi, illetve a szlovákiai egyházakkal?

– A kapcsolatainkat három síkon határozom meg. Egyrészt a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház betagozódik az egyetemes Magyar Református Egyházba.

Mindez a gyakorlatban kárpát-medencei református közösségvállalást jelent. Ez nem csupán szimbolikus részünkről, hiszen

valóban közösséget vállalunk például a nehéz helyzetben lévő kárpátaljai református közösségekkel.

A szoros együttműködést mindenképpen szeretnénk folytatni.

Egyházunk része a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsának, a szervezet magába foglalja az országban meglévő keresztyén–protestáns egyházakat. Az utóbbi években kialakult egy egyeztető fórum, ahol a tanács tagjain kívül a Római Katolikus Egyház is jelen van. Pozitívan értékelem ezt a közeledési folyamatot. Nagyon sok kérdésben azonos talajon állnak a keresztyén egyházak, és ennek érvényesítésére nagy szükség is van.

A harmadik síkot a külkapcsolatok jelentik. Az egyházunk kapcsolatban van a nyugat-európai és a tengerentúli protestáns egyházakkal. Nagyon régtől kialakult kapcsolatunk van a svájci, holland, németországi, valamint skóciai protestáns közösségekkel. Részesei vagyunk azoknak az ernyőszervezeteknek, amelyek egybekapcsolják a protestáns egyházakat. Ezek a kapcsolatok az egész keresztyén Európa megerősítését szolgálják.

– Milyennek látja a felvidéki reformátusság jövőjét?

– Az Isten gondviselésére bízunk magunkat. Abban biztos vagyok, hogy a Református Egyház itt lesz, épül és építeni fog, a felvidéki magyarság, valamint a keresztyénség javát szolgálva.

(Forrás: Felvidék.ma <https://felvidek.ma/2021/01/ft-geresi-robert-a-reformatussag-a-felvideki-magyarsag-es-a-keresztyenseg-javat-szolgolja/>)

Rudolf Bohren

MÁR HAJNALODIK

Uram, Te teszed gazdaggá az életet,
A mi életünket is.
Te teszed az életet
örökkévalóvá,
Az én lelkemet is.

Éjszaka felkelek,
Hogy hálát adjak Neked.

Az éjszaka lassan
Kivilágosodik.
Új nappal közeledik.

(fordítás drbl)

D. SZABÓ DÁNIEL

„ÉS KEZE MÉG FEL VAN EMELVE” Ézsaiás 9

Világjárványról másképpen

A felelős közéleti megnyilatkozások kezdettől fogva törekedtek a valóságnak megfelelő tájékoztatást nyújtani a nagyközösség számára a világjárvány ügyében. A szélsőséges állásfoglalások között ehhez nem kevés bölcsességre és önfegyelmre volt szükség. Úgy tűnik, hogy ennek ellenére az őszinte hangvétel nem erőtlenedett, hanem sokkal inkább óriás betűs címekekkel, fényképekkel születtek, igen erős szavakkal és kifejezésekkel fogalmazódnak a legfrissebb híradások is.

Nem az ítékezés hangján, de tárgyyszerűen – sőt segítség nyújtással együtt –, azért az is elhangzik, hogy adott közösségek és korosztályok már-már erős köve-

teléssel és engedetlenséggel élve és végül engedélyt kapva lépték át az első vagy második hullám korlátait. Ennek Európa szerte több nemzet életében is súlyos, sőt tragikus következménye lett és van a mai napig. A bevezető mondatokban jelzett tisztelre méltó hang viszont azt a reménységet erősíti, hogy a vakcina megszületése folytán – itthon és a nagy világon is – a járvány lecsendesítése, „lecsengése” a beszerezhetőségen, a regisztráción és oltási intenzitáson, gyorsaságon múlik, és ezekben kapott lehetőséget.

Ugyanakkor ez a nagyon felelős tájékoztatás azt is elmondja és leírja, hogy a legképzettebb virológusok és tudományos körök, az Európai Bizottság elnöke és az Egészségügyi Világszervezet mind együtt, óva intette, intik a világot, ne akarjanak túl gyorsan vakcina igazolványt bevezetni. Sok kérdés nyitott még, „az oltási kampány gyermekcipőben jár” – a világon. Egyben a csodálatunkat, tiszteletünket, hálaikat és imádságunkat felgerjesztő kutatók és egészségügyi dolgozók minden szinten tapasztalják, hogy meglepetések, mutációk jelentkezhettek újabban már Afrika felől is. A „járvány matematikusok” jelzései pedig már hetekre nézve is vonatkozhatnak.

Minket időseket, akiket másokkal együtt a világjárvány sok tekintetben a háborúra emlékeztet és akik az Igéből is tájékoztatást várunk és keresünk, a Szent Írás üzenetei is elgondolkoztatnak és megérintenek.

Lapunk olvasói, kedves Testvéreink – mind ezek között – azt tapasztalhatták, hogy nem a „világvégéről és végítéletéről”, de az egész emberi közösség erőteljes isteni megszólíttaságáról törekedtünk írni a világjárvány kapcsán, amelynek egyedi vonásai az Úr Jézus visszajövetelének jeleire is utalnak. Ennek a hitben kereső és bibliai tájékozódásnak is meg lehetnek a hatásesei, akár szélsőségei, de a legnagyobb veszély mégis az lenne, ha a pandémia hullámveresei között küzdő emberi közösség számára a keresztény világitótoronyban is kialudnának azok a fények, amelyek arra világítanak rá, hogy a vírussal történő küzdelmünkben, elfáradásunkban, vagy éppen lázadásunkban a világot, s benne minket is Teremtő, az Úr Jézus által mennyei Atyánk szólítgat és emeli fel a hangját akár egy-egy váratlan vírus mutáció keresztül is. Ebben a helyzetben egyszerre nyújtva a vakcina kegyelmes ajándékát és egyben újabb hullámverésekkel figyelmeztetve, hogy ne késsünk a válaszadással. A meg-

szólíttaságunk még kegyelmesen és szabadításunkra nézve hangzik, de a folyamat nem lezárt és Isten teremtői, atyai mozdulatán belül a fenytés és ítélet potenciális lehetősége is adott: „Keze még felemelve van.” A „vigyázatok egymásra” az életünkért küzdő kutató, ápoló seereg gyógyító eredményében nem csupán a „végre lecsengett” érthető örömkialtása, hanem az „Egyszer szólt az Isten, kétszer hallottam ugyanazt, hogy a hatalom az Istené. Tiéd Uram a kegyelem is,” valomása is benne kell, hogy legyen! (Zsoltárok 62,12-13)

És most forduljunk az írásunk címét is adó ézsaiási fejezethez (Ézsaiás 9) és csodálkozunk rá, hogy az Ószövetség „evangélistáján” keresztül hogyan hangzanak el a minden figyelmeztetés, sőt ítélet előtt és felett is átengő Messiás-proféciák és így utána halljuk meg, hogy „keze még felemelve van”.

Dr. Tóth Kálmán professzor az ószövetségi részek jelentős hányadának magyarázója a Jubileumi Kommentárban ezt a megjegyzést teszi a nehéz üzenet előtt: „vannak, akik LXX és az Ámos 4,10 alapján nem igére (dábár), hanem pestisre (dábár) gondolnak. De a szokásos olvasási mód is jó értelmet ad. E szerint Isten az ítélet előtt prófétai intést küldött Izraelnek. Ez az Isteni szó leesett Izraelben. Nem üres szó, hanem erős, hatalmas szó. Izrael sorsa azon dől el, hogy ezt a szót hogyan fogadja”.

Szerettem volna ezt az egész 9. részt felidézni, de a helyszűke, sőt a megdöbbenésem még inkább lecsendesített.

A Jubileumi Kommentár az 1567-es Debreceni Zsinat 400 éves alkalmából született 1967-ben. Ézsaiás mintegy 2700 évvel korábban kapta ezt a kijelentést. Professzor úr magyarázata 54 évvel ezelőtt jelent meg, és mi most 2021-ben olvassuk, hogy mind a két olvasata a szónak lehetséges – az Ige és a pestis (járvány) is – és mind a kettőben hasonló üzenet van. Ehhez a szívünket érintő magyarázathoz – nagyon alázatosan és visszafogottan – csak annyit szeretnénk még napjaink légkörében gondolatban társítani, hogy a Jákobnak, a törzsnek elküldött ige vagy járvány egész Izraelre, az északi részre és Efraimra, sőt Samariára is kiterjed, ráesik, „*hogy megértse az egész nép, akik ezt mondják, kevélyen és felfuvalkodva: téglák omlottak és mi faragott kőből építsünk.*” Tegyük a szánkra a kezünket és kérjünk látó szemet, halló fület és engedelmes szívet az Úrtól. Soli Deo Gloria.

A nürnbergi reformátor, Andreas Osiander, az 1520-as években így kérdez és válaszol az akkori pandémia nyomán felvetett kérdésre:

„Mi az oka a hatalmas pestis járványnak?”

Válasza: „Bizony a bűneink okozzák. Úgy, mint a hitetlenségünk, az engedetlenségünk és a hálátlanságunk”.

DR. ERDÉLYI JUDIT

ONLINE VAGY VIRTUÁLIS?

A testi szemmel látható (az online is ilyen) és láthatatlan világ fogalma mellé tegyük egy harmadikat: – a látszólagos világ, az illúziók, – a virtuális világ fogalmát. A virtuális háttérben – szemben a másik kettővel – nincsenek tények.

A virtuális világ része például a mese, fantasy film, a számítógépes játékok, vagy a 3D-s szemüveg használata. Ezek egy látszat világba kalauzólnak. A 3D szemüveg pl. képes azt az illúziót kelteni, mintha megnyílna előtte egy szakadék. Ám ha a látványnak megfelelően mozdulsz, karambolozni fogsz a bútoraiddal!

A virtuális világ gyakori eszköze napjainkban a hologram. Tökéletes, térhatású, háromdimenziós felvétel, mely akár mozogni, vagy beszélni is képes. Lényegében az információörgzítés, a fotó legtökéletesebb változata. Ám nemcsak dokumentálásra alkalmas, hanem ma a virtuális világ eszköze is. A fantasy és sci-fi filmekben találkozunk vele.

Élet az online térben. A számítógép és a világháló használatával a fentiekhez hasonló, számos látszat-valóságot tapasztalhatunk, ami csupán illúzió. Sokan szeretik tévesen a számítógépet és a világhálót eszközként használva létrehozott mindenféle kapcsolatot, kommunikációt virtuálisnak mondani.

A minap egy online műsorban úgy üdvözölte a műsorvezető a résztvevőket, hogy örülök nektek ezen a virtuális alkalmon! Ezért hangsúlyozzuk, hogy a mi alkalmaink – az istentiszteletek, vagy a bibliaórák – nem virtuálisak! Nagyon is valóságosak, olyannyira, hogy a zoomos találkozók „igazi” beszélgetés folyik!

A világvárvány ideje alatt, a fizikai találkozások korlátozottsága miatt – Istenünk kegyelméből – áttérhettünk egy egészen másfajta kapcsolattartásra. Az online térben mozoghatunk, istentiszteleteken, előadásokon vehetünk részt, beszélgethetünk, és sok tartalmas dolgot oszthatunk meg.

Nem szűnök hálát adni Urunknak azért, hogy minket ez a sok mindenben akadályozó járvány olyan korban ért el, amikor már létezik és működik a világháló, az online tér! Ez nem virtuális, hanem csak más. Sok szempontból kényelmesebb és hatékonyabb, mint a fizikai találkozás.

Hitünk és kapcsolatunk Istennel egyfajta „online” teret jelent. Az online térben történt találkozásaink, kapcsolataink éppen olyan

valóságosak, mint ahogyan nem látszat, nem illúzió az, ami a Szentírásban van.

- Ha az online térben megvalósuló kapcsolatot virtuálisnak mondjuk, akkor mit gondolunk Isten láthatatlan világáról, és a vele való kapcsolatunkról?
- Vajon ez a hozzáállás nem a hit illuzórikus voltára utal?
- Vajon nem leplezi le a hitünk tényeit tagadó véleményünket?

A virtuális világban ami hiányzik, éppen a tények, illetve a realitás. Ám Urunk az ellenkezőjét állítja. Sőt, azt mondja, ha valaki Őt látja, vele kapcsolata van, az annál is többet lát, mint csak az Úr Jézust! Mert aki Őt látja, az látja az Atyaistent is (Jn 14,9).

Urunknak fontos a látszat és a tények közti különbség: „*Én vagyok az út, az igazság és az élet*” (Jn 14,6). Itt az igazság szó nem igazságot jelent, hanem a valóság (tény) értelemben szerepel. A mi Urunk a valóság, a legigazibb tény és realitás! Jézus Krisztus nem legenda, hanem az élő Isten egyszülött Fia, a bűneinkért kereszthalált halt és feltámadott Messiás Király!

Örökélet-veszélyes a virtuális és online fogalmakat összetéveszteni. Pál szerint is Jézus Krisztus az egyetlen igazi valóság: „*Mert Őtöle, Óáltala és Őreá nézve vannak mindenk. Ővé a dicsőség mindörökké*” (Róm 11,36).

- Őtöle – vagyis Ő az ötletgazda, az Ő gondolatában született meg az egész teremtett mindenség.
- Óáltala – Isten és Jézus Krisztus nemcsak kitalálta, és megtervezte, de meg is valósította, amit csak akart. Nemcsak az univerzumot, a természetet és az embert alkotta meg, de létrehozta a koronavírust, az ellene való vakcinát, sőt az egész online világot is. Vajon ez mind nem Istentől jött?

- Őreá nézve – őerte, Jézus Krisztus céljaira létezik a teremtett világ, az ember és az örökélet. Nem körülötünk és értünk forog a világ! Mindennek a centruma és célja Isten, és szent Fia, Jézus Krisztus. Hogy a céljaira éljünk; vele szeretetközösségben dicsőítsük Őt és kegyelmét (Ef 1,6;12;14).

Vajon miért nem érzik az emberek az online kapcsolatokat valóságosnak?

- Mert szokatlan, mert másban szocializálódtunk.
- Az emberek elsődleges szeretetnyelve a fizikai érintés. (Gary Chapman tárta fel az ötféle szeretetnyelvet, amit szeretetünk kifejezésére használunk.)

Az online térben a testi érintésen kívül bármi lehetséges, még láthatjuk is egymást, de az ölelés, a simogatás, a kézfogás elmarad. Ám ma, ha személyesen találkozunk is, ezektől a nehézzé sokaknak a karantén idejét. Ugyanezért nem érzik az online alkalmat valóságosnak.

Jézus Krisztus két eljövele közötti időszakban, a vele való kapcsolatunk – átvitt értelemben –, az online térben zajlik. Nem szükséges hozzá sem számítógép, sem a világháló, és mégis működik! Eszközei az ige és az imádság. Ez utóbbit nem véletlenül hasonlítjuk a telefonáláshoz. Imádságunk „mobilját” jó, ha folyamatosan bekapcsolva tartjuk, hogy bármikor megszólíthatók legyünk, és mi is tudjunk szólni Urunkhoz.

Ma, amikor a világvárvány teremtette szükség előhívta az online térben lehetséges kapcsolatokat, ezek enyhíteni képesek az egyedüllét okozta magányt. Sok egyedül élő idős ember, vagy idősotthonok lakója használ e-mailt, vagy a facebook-ot. Ám mindezek nem virtuálisak, hanem nagyon is valóságosak. Sőt, kimondhatjuk, Urunk ajándékai, hogy a bármi okból létező egyedüllét ne váljon magányossággá, hanem hasznos és élvezetes része lehessen az egymással és Urunkkal való közösségünknek.

DR. VICZIÁN MIKLÓS

EGY RENDKÍVÜLI ÉV MÉRLEGE

Online országos elnökségi tanácskozás

Évente kétszer tanácskozást szoktunk tartani a területi elnökségek bevonásával. A késő őszi alkalom témája a visszatekintés szokott lenni, ahol számbavesszük az év eseményeit, és előre tekintünk a következő év programjaira. Év elején pedig felkészülünk a küldöttgyűlésre, és véglegesítjük a tárgyévra tervezett események programját.

...Szoktunk... írtam, mert bizony a 2020-as évben több okból is felborult ez a rend. Jogi helyzetünk rendezése érdekében rendkívüli tanácskozásokat, küldöttgyűléseket kellett tartanunk, és március 15-ét követően minden személyes találkozással járó rendezvényünket le kellett mondanunk. Év vége felé tudtuk csak úgy rendezni sorainkat, hogy már a világháló használatával online megbeszéléseket, imaközösséget, PRESBITER szerkesztőségi ülést tudtunk tartani. Így, ha testben földrajzilag távol kell is maradnunk, láthatjuk, hallhatjuk egymást.

Így került sor február 20-án, szombaton az országos tanácskozásra. A képernyő fokozatosan megtelt arcokkal az ország minden szegletéből Szombathelytől Barabásig és Gödöllőtől Siklósig – összesen harminchatan.

Mint minden alkalmunkon, most is igével és imádsággal kezdünk az együttlétet. Ezután elnökünk tekintette át a 2020-as év főbb történéseit. Felidézte azt, ahogy január 29-én a Zsinat elnöksége szembesített bennünket a Szövetségünk vallási egyesületté átsorolásának tarthatatlanságáról, s a civil egyesületté visszaalakulásunk viszontagságos lépéseiről. Isten iránti hálával tekintettünk vissza arra, hogy mindig kirendelte mennyei Atyánk a következő lépést, kirendelte a segítőket, akik az utat egyengették, s végül a megoldást is megadta azzal, hogy december 1-i hatállyal a Fővárosi Törvényszék megszüntette vallási egyesületi jogállásunkat és helyreállította civil egyesületi státuszunkat szerzett jogaink (pl. a névhasználat, vagy a közhasznúság) megőrzésével.

A beszámoló kitért a Presbiteri Szövetség megalakulásának 30. évfordulójára, és az ebből az alkalomból készített jubileumi kiadványra, valamint a PRESBITER arculatváltására is.

Ezután a területi szervezetek beszámolóit következtek. Sajnos erősen korlátozta a tervezett programok megvalósítását a járványhelyzet, de azért az év elején, illetve a nyári, kora őszi időszakban meg lehetett tartani egyházmegyei rendezvényeket, így pl. Baranyában, Békésben, Debrecenben. Nyírségben havont a online bibliaóra „jönnek össze”, debreceni elnökünk igei üzenettel szólítja meg havonta a megye presbiterit és lelkipásztorait.

Az ideai tervekre térve

- foglalkoztunk az április 17-re tervezett évei rendes küldöttgyűléssel,
- ismertettük a Magyar Református Presbiteri Háló tervezetét,
- felhívtuk a figyelmet a június 6-i pedagógusnapra, melyre dr. Nagy Mihály: A Hit és Tudomány határán könyvet ajánljuk a pedagógusok megajándékozására,
- valamint a presbiterok vasárnapjára, június 13-ra,
- szeptember 9-11. között országos presbiteri konferenciát tervezünk,
- a szokásos őszi országos elnökségi tanácskozásra november 5-6. kerül sor,
- és november 19-21. között az 50 év alatti presbiterok találkozóját tartjuk Balatonszárszón.

A képernyő előtt töltött három és fél óra után a nem túl távoli találkozás reménységével búcsúztunk.

Áldás, békesség Istentől!

AZ „ÖTÖDIK EVANGÉLIUM”

Azon művek között, amelyekben kifejezetten a húsvéti üzenet csendül fel, kétség kívül elsőrangú hely illeti meg J. S. Bach Húsvéti Oratóriumát. Ezt az „ötödik” evangéliumot az „ötödik evangélista” komponálta. Bach ezt többször is átdolgozta, ennek ellenére sokkal kevésbé ismert, mint három favorizált oratóriuma, a Karácsonyi oratórium, a Máté-, és a János passió. Az

énekes párbeszéd szereplői elmondják a húsvéti történetet: Mária, a Jakab anyja, Mária Magdaléna, Péter és János. A záró kórus ismételtén ezt zengi:

„Dicséret és hálaadás légyen Néked,
Urunk, a Te magasztalásodra!”

Ennyi elég. Nekünk is. Ha ezt hittel és étellel is igyekszünk megszólaltatni, ez mindenre elég. S akkor valóban igaz, hogy számunkra is feltámadott az Úr, s mi is feltámadunk Benne új életre. Halleluja! Krisztus feltámadott, bizonyly feltámadott!

(drbl)

ZWINGLI JÁRVÁNYIMÁJA 1525-BŐL

Segíts meg Ūristen nagy szükségemben,
midőn a halál kopogtat életemen.
Állj mellettem, kérlek, e nagy próbán,
Te, Ūr Jézus Krisztus, ki győztesen megálltál.
Vigasztalj, Ūr Isten, vigasztalj meg engem,
a betegség jó, lélek és test erőtelen.
Kegyelmed vegyen körül szüntelen,
különben menthetetlenül elveszem.
Újra gyógyult, többé már nem beteg,
Téged dicsér felépült gyermeked.
Életre jövök, Eléd borulok,
Egész életemben hű dalnokod maradok.
Újra gyógyult, többé már nem beteg,
Téged dicsér felépült gyermeked...

DR. BÉKEFY LAJOS

A legfontosabb az Istennel való személyes kapcsolat ápolása GYORSINTERJÚ MOLNÁR JÁNOS FŐGONDNOKKAL, A ZSINAT VILÁGI ELNÖKÉVEL

– Engedje meg, hogy a húszretet is meghaladó kárpát-medencei református presbiter társadalom, Szövetségünk és Lapunk nevében szívből gratuláljak egyházunk vezető világi tisztségviselőjének, a Zsinat világi elnökének. Imádsággal kísérik felelős szolgálatát, miként az új Elnökséget és a Zsinátét, lelkészeinkét is. Ön egyszerre a Tiszántúli Egyházkerület főgondnoka, a berekfürdői Megbékélés Háza igazgatója, Berekfürdő polgármestere, és mostantól világi előjárója Zsinatunknak. Minderre miként jut szellemi, lelki, testi energiája?

– Valóban, az elmúlt 30 évben a munkám a Református Egyházban folyt, jó része a berekfürdői Megbékélés Házában. Nem lelkész vagyok, de egyházi munkát végeztem, végzek. E mellett társadalmi feladatokat is vállaltam. Gyülekezeti presbiter voltam, az első presbiteri éveimet még Debrecenben kezdtem az 1980-as évek végén, amikor a Nagytemplomi Egyházközség választott meg presbiternek. Feleséggel, Csoma Judittal, aki lelképásztor, 1991-ben kerültünk Berekfürdőre, ahol ugyancsak presbiter lettem és vagyok a mai napig. A Nagykovácsói Egyházmege több ciklusán át egyházmegei gondnoki szolgálatot végeztem. A legutóbbi hat éves ciklusban a Tiszántúli Egyházkerület világi főjegyzője voltam. Ezeket keresztül több mindent megismertem, átláttam. Gyakorlatra is szert kellett tennem. Nyilvánvalóan a zsinati világi elnökség, a főgondnokság ezeknél több munkát és felelősséget ró rám. A felsorolt tisztségek ehhez jó előképzést adtak. Hasznomra vált, hogy a Megbékélés Házában folyó munka is mind az egyházi életet szolgálta: gyülekezetépítést, hitmélyítést. Közben a gyülekezetek életét is sikerült mélyebben és kiterjedten megismerni. Azt gondolom, mostani szolgálatomnak is ez az alapja: a gyülekezeteken belüli, a gyülekezetek közötti, az itthoni és a határainkon kívül élő gyülekezetek közti kapcsolatok ápolása, működtetése.

Honnan mindehhez az erő? Azt fentről kapjuk. Édesapám, Molnár Miklós lelképásztor volt Putnokon, Cegléden, majd a Budapest Kálvin-téri Egyházközségben. A szülői házból, a parókiáról hozottak mind megerősítettek abban, hogy amit vállalunk, annak ellátásában a legfontosabb az Istennel való személyes kapcsolat ápolása. Az élő, működő Isten-ember kapcsolat. Ennek megtalálása, majd erősítése. Nekem ez a kapcsolat mindennapi erőforrásom. Valóban nagyon

fontos a családi háttér is. A szülői és a saját családomé. Feleséggel nagyon sokat segít abban, hogy mindezt tudjam csinálni, vele sok mindent meg tudok beszélni. Ő kritikumos is, de nem bántóan.

Mint említette, polgármester is vagyok Berekfürdőn, ami csak látszólag egész más feladat, hiszen ott is egy közösségért kell dolgozni, felelősséget vállalni az emberekért. Mindehhez ad igen nagy erőt és útmutatást az Istennel ápolott kapcsolat, a bibliaolvasás, az imádkozás, az istentiszteleteken és a gyülekezeti alkalmakon való részvétel. S az is nagyon fontos, hogy a tényleges munkavégzés, egyházban és más körben, elképzelhetetlen jó munkatársak nélkül. Hálás vagyok, hogy minden munkámban vannak igen jó munkatársaim.

Gyermekkoromban nem akartam elhinni, hogy keresztyéneket üldözhetnek is. Ma ezzel együtt élünk. Mindent, ami krisztusi, azt sok helyen a világon tüzzel-vassal irtják. Ezen túl még mindenfajta szellemi ártalom is ránk tör, elárasztja mindennapjainkat. Ezeknek csak megerősített, jól működő gyülekezet, egyház képes ellenállni, melynek lényege a krisztusi. Kérdés, miként tudjuk ezt a lényegyet megjeleníteni társadalmi szinten?

Sokszor mondják azt, hogy az egyház ne politizáljon. Ezt én nem értem. Azt mondta Krisztus: „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem őrizd meg őket a gonosztól” (János 17,15). Ehhez kapunk erőt, ha odafigyelünk Őreára. Az egyháznak feladata és felelőssége, hogy különböző társadalmi

Az új zsinati elnökség megkezdte munkáját

– Milyen hangsúlyokat lát főgondnoki, világi elnöki szolgálatában, akár így is fogalmazhatnánk: milyen egyházképe, jövőképe van? Hiszen amit Ön a Zsinat lelkési elnöktársával, Balog Zoltán püspök úrral együtt mond, tesz egyre több kihívással szolgáló körünkben, az messze túlterjed egyházunk, sőt hazánk határain?

– Úgy gondolom, amit korábban elmondtam, abban benne van a leglényegesebb. Bármilyen feladatot kap az ember, a legfontosabb az élő Isten-ember kapcsolat. *Megtusakodni Istennel a dolgokat, Őtőle kérni és várni útmutatást. Az is lényeges, hogy tisztában legyünk önmagunkkal.* A gyülekezetépítés nagyon fontos, s hogy ebben a lelkészek, presbiterok, gyülekezeti tagok jól együttműködjenek. Ha a jó együttműködés megvan, akkor tudunk egymásra figyelni, és arra, ami történik körülöttünk, velünk.

kérdésekre választ adjon, azokban állást foglaljon. Vannak, akik ezt politizálásnak nevezik. Én nem. Nem köteleződünk el egy párt ideológiájára mellett sem, mert a közügy több, mint pártügy. *Nekem egyetlen elkötelezettségem van, mégpedig a Krisztus iránti elkötelezettség.* Ha az Úrhoz imádságban fordulunk, akkor Ő ehhez bölcsességet, útmutatást ad. Ha nem kapom, akkor nem figyeltem eléggé Istenre. Mindeközben nem szabad elfelejtenünk, hogy reformátusok vagyunk.

A reformálás nem azt jelenti, hogy „hőbörgünk” valami ellen, hanem: vissza az alapokhoz. Ha valami elromlott, valami nem jól működik, azt úgy javítsuk ki, hogy visszamegyünk az alapokhoz. Számomra a református szó tartalma ezt jelenti, a folyamatos visszatérést az alapokhoz, a Bibliához, a krisztusához.

Molnár János első zsinati megnyilatkozása

– Szövetségünk tevékenységének ideai meghatározó irányvétele a közösség és az egység megfogalmazása, megélése. Közösség Istennel, lelkészek és presbiterek között, és egymás között. Ez szervesen értelmezhető a püspökeinkkel, főgondnokainkkal ápolt egymásra figyelő, segítő jó viszonyra is a történelmileg páratlan paritásos református egyházvezetési rendszer megvalósításában. Ön hogyan látja a Presbiteri Szövetség szolgáltatását ebben, s mi az, amit még jobban lehetne és kellene végeznünk?

– A közösség-egység témában és a Szövetség életében is szerintem az Istenre figyelés, Krisztus tanítása. Egység? Igen, egy közös test tagjai, ahogyan énekeljük. Az a jó, ha az egyházban nem vagyunk szereptévesztésben. A lelkész elsődleges feladata a lelkek pásztorolása, az Ige hirdetése. Ezt presbiterként senki ne akarja átvenni tőle. Ugyanakkor presbiterként szabadítsam fel, hogy ezt jól tudja végezni, legyen ideje felkészülni, ne olyan dolgok vigyék el az idejét, amit én is meg tudok csinálni, mint presbiter, gyülekezeti tag. Én pedig olyan dolgokat végezzek el, amit én tudok elvégezni. Például a pályázatírás, renoválás, alkalmak megrendezése. Presbiterként az a feladatunk, hogy a magunk eszközeivel építsük a gyülekezetet. Én sem lehetek szereptévesztésben. Attól, hogy főgondnokká választottak – ami igen nagy megtiszteltetés –, még nem lettem okosabb, nem vagyok mindentudó. Valószínűleg többször kell leülni lelkészekkel és presbiterekkel minden szinten, és közösen átgondolni a fontos dolgokat. *Többet kell beszélgetnünk egymással és meghallgatnunk egymást.*

– Úgy gondolom, hogy a fentiek megvalósításához erős hitre, mérnöki alaposágra, menedzselő szervezőkészségre lesz szüksége. Mit jelent és hogyan segíti Önt felelős szolgálatában a családi háttér?

– Már érintettem ezt. Még annyit, hogy a gyermekkor, a szülői példa nagyon meghatározó. Édesapámhoz Putnokra sokszor jöttek a környékbeli lelkészek beszélgetni, amiket gyakran én is hallhattam. Ezek a beszélgetések és a gyermek-istentiszteleteken,

később a felnőtt-istentiszteleteken hallottak nagyon meghatározóak voltak számomra, de a hitet felülről kapjuk! A példa fontos, de a hitet nem lehet átadni, csak kapni.

– Van-e olyan Ige, vagy Igék, ami/amelek akár Édesapja lelki örökségéért, akár élettapasztalatai alapján segítette Önt és továbbra is segíti sokrétű szolgálatában?

– Több Ige is van. Gyermekkoromban, amikor azon gondolkodtam, hogy ki vagy mi az Isten, akkor az az egy rövid mondat, gondolat fogott meg leginkább és maradt meg bennem, hogy: Az Isten szeretet (1János 4,8/b). Ebből következik minden. Ez tanító, fegyelmező szeretet. De elfogadó és megbocsátó is. És még egy Ige. A mai napig őrzöm azt a papírlapot, amire katonai szolgálatra bevonuláskor Édesapám a következő Igét írta: *Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy! Ha vízen kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el. Ha tűzben jársz, nem perzselődsz meg, a láng nem éget meg. Mert én, az ÚR, vagyok a te Istened...* (Ézsaiás 43,1-3).

– Köszönöm a beszélgetést!

Balog Zoltán püspök, zsinati lelkész elnök és Molnár János főgondnok, zsinati világi elnök köszöntik egymást megválasztásuk után

Mi az, amire feltétlenül szükség lesz a 21. században?

1 Hitre, de nem valamiféle általános humanista hiedelemre, tévhitre, álhitre, hanem kifejezetten istenhitre, személyes és közösségi keresztyén hitünk tudatos és teljesebb megélésére. 2 Erkölcsi tartásra, ígéynességre, lelki-szellemi gerincre. 3 A kölcsönös tiszteleten alapuló, nem elvtelen kompromisszumokra. 4 Párbeszédre, amiben túl lehet lépni az ellentéteket támasztó indulatokon. 5 Erényekre, amelyek elősegítik az erős, jövősegítő világméretű erkölcsi szövetséget és összefogást a pozitív gondolkodású emberek, nemzetek között.

(Chr. Stückelberger svájci református etikaprofesszor – ford. drbl)

A HIT CSODÁI A GYÓGYULÁSOKBAN

KÁRPÁTALJAI BIZONYSÁGTÉTEL A MUNKÁCSI FŐORVOSTÓL

A Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága a 2021-es, a nemzeti újrakezdés éve keretében tematikus hónapokat tart. A tematikus hónapok részeként februárban a gyermek egészség került a középpontba. Együttműködve a Bethesda Gyermekkórházzal, a Magyar Gyerekorvosok Társaságával és a Magyar Védőnők Egyesületével, a Nemzetpolitikai Államtitkárság megbízásából a hónap során négy online konferencia került megrendezésre a gyermekegészségügy, illetve a gyógyítás-gyógyulás témában. A legutóbbi alkalomra pénteken, február 19-én került sor a budapesti református Bethesda Gyermekkórházban **Hit és gyógyítás** címmel. Az ott elhangzottakból most helyszíne miatt **dr. Vackó László** biztonyságtételét emelem ki.

Munkácsról hangzik az ébresztő szó: tegyünk biztonyságot orvosként is a gyógyító Úrról. Kárpátalja egyetlen Keresztyén Egészségügyi Központjában húsz év alatt szerzett tapasztaltairól tartott megragadó, személyes hangú, ugyanakkor tudományos igényű előadást a református, hívő főorvos, **dr. Vackó László**. Feltette először is ezt a kérdést: **a hivatásos gyógyítók, ha keresztyének, hol tartanak a hitben?** Az alapkérdés, amire valamennyiüknek felelni szükséges: **Mit vár el tőlünk Urunk?** Önvizsgálattal válaszolunk. Ugyanakkor a gyógyítást a lehető legmagasabb szinten művelik, mintha az Úrnak tennék. **A testi gyógyítást együtt lehet és szabad végezni a lelki gyógyítással. A gyógyításban közel vinni a betegekhez a gyógyító Jézust, ez az ő orvosi missziójuk.**

Az Úr megvizsgálja az orvosok hitét azzal is, hogy elmozdítja őket a betegek oldalára. A főorvos úr is megtapasztalta az imádság erejét, hiszen megkapta a covidot. Orvosként tudta, hogy a fulladásos halál vár rá, s ettől úgykezelt menekülni. Ő is és mások őerette

buzgóbban imádkoztak. Tudta: Jézus maga is a kereszten fulladásos halált halt, ebbe kapaszkodott bele, Ő meghalt, feltámadott, hogy éljek, hogy éljünk. Isten tesztjeként fogta fel a betegséget. Újra megtanulta, hogy gyógyítás azért történik, hogy megossza másokkal a jó hírt a gyógyító Jézusról.

Mikor lehet hitelesen beszélni, biztonyságot tenni a hit gyógyító, közvetítő erejéről? Ha mi maguk is meg vagyunk erről győződve. Vannak mindennapi csodák a 21. században is. Elmondta **Horkay László** ny. kárpátaljai református püspök koronavírus megbetegedését és csodálatos felgyógyulását. A püspök úrnak magas láza volt, nem ment kórházba, csak őt engedte a maga közelébe. Megvizsgálta, úgy „bugyborékolta” a tüdeje, hogy szerinte reggelre befejeződik az élete. És akkor egész Kárpátalja „imahadjáratba” kezdett püspök úr életéért. Reggelre csoda történt, megkönnyebült, majd a láz is mérséklődött, s lassan elkezdett felépülni. Mit üzen ez a csodálatos gyógyulás? Először, hogy az orvosok ne dicsekedjenek, Isten a cselekvő! Önélküle semmit sem tehetnek. Aztán, hogy a hitnek és az imának gyógyító ereje van. Illetve annak az Úrnak, Aki-ben hiszünk és akihez teljes bizalommal könyörgésünkkel fordulunk. Hinni kell, hogy Ő megteheti még a lehetetlent is. Van hatalma ehhez is. A közbenjáró imádságnak hatalmas erőkövetítő jelentősége van. A hit akkor gyógyít, ha a Mesterre irányul a gyógyulást váró, kérő remény. S végül: jogunk van elmondani, hogy Jézus Krisztus ma is gyógyít. Élni kell ezzel a joggal. Minden körülmények között merni kell vállalni a közbenjáró imát, és a tanúságtételt. Jó látni, hogy az orvosok, a magas szakmai szinten tevékenykedő gyógyítók között jelen van az alázat, az Istenre figyelés, a gyógyító Jézusra hagyatkozás...

(Részlet a konferencia tudósításból, dr. Békefy Lajos, teljes cikk: Felvidék.ma)

BEREGSZÁSZ: PRESBITERVÁLASZTÁS A FRIGYBEN

A Főiskolai Református Ifjúsági Gyülekezetben (FRIGY) az elmúlt időszakban rendhagyó istentiszteletre került sor. Mint az már a gyülekezet számára hagyomány, a hallgatók közül minden évben kiválasztanak néhányat, akik a közösségben presbiterként teljesítenek szolgálatot. A választáson részt vett a – bázisgyülekezet –, Beregszászi Református Gyülekezet főgondnoka, valamint gondnokai és néhány presbitere is.

Ennek a testületnek a feladata a FRIGY közösségi életének a szervezése, fontos döntések meghozatala – szem előtt tartva a gyülekezet érdekeit –, példamutató és a tagok vezetése az Istentől kijelölt helyes úton.

A választás idén sem maradt el, s létrejött egy új presbitérium. E jeles esemény adta az alapot a szokásos szerdai istentiszteleten a Beregszászi Református Gyülekezet templomában.

Az alkalom elején a FRIGY Band-dal együtt énekszóval dicsőítettük az Urat. Ezt követte egy áhítat, melyet **Margitics Erika** lelképásztor tartott. Áhítatában biztosított minket afelől, hogy Istennek mindenki-

vel van terve, akármilyen helyzetben is vagyunk éppen, akármilyenek a jelenlegi körülményeink. A megpróbáltatások azért vannak, hogy erősebbek legyünk mind az életben, mind a hitben.

Az áhítat és egy ima után az egyik kolégista (aki maga is jelölt) megható biztonyságtételt hallhattuk, melyben elmondta, hogy ő milyen próbákon ment keresztül, s hogy ezek mennyire erősítették meg őt. A biztonyságtételt követte a várva várt presbiterválasztás. A szabályok tisztázása után ifjúsági gyülekezetünk tagjai szavazhattak három presbiterjelöltre.

A szavazás és az eredmények összesítése közben ismét a FRIGY Band dicsőítését

hallhattuk, illetve csatlakozva mi is velük dicsértük az Urat. Mindannyian kíváncsian vártuk, hogy végre felolvassák az új presbitérium névsorát. A jelöltek nevét már két héttel a választás előtt kihirdették, egy előzetes presbiter-jelölésen, így nem is csoda, hogy már nagyon vártuk az eredményeket.

A következő emberek kapták a legtöbb szavazatot, s ezzel váltak új vezetőinkké: **Szolnoki Eszter, Zányik Patrik, Kotró Emília, Zsendely Kinga, Tar Máté Sándor, Petrusevics Vivien-Nikolett**, valamint külsős presbiter lett **Szűcs Noémi**.

Nem csak az istentisztelet, hanem maga a választás is rendhagyó alkalom volt, hiszen idén több tagot választottak, mint tavaly. Köztük vannak teljesen újak és van olyan is, aki már a korábbiakban is a presbitérium tagja volt. A kiválasztottakat mindannyian örömmel üdvözlöttük, s Isten áldását kértük életükre, szolgálatukra. Adja az Úr, hogy feladataikat bölcsen végezhessék, soha ne rendüljenek meg a hitben és mindig kísérje őket Istenünk az életük során.

Sárközi Zsófia FRIGY-tag

DR. SZILÁGYI SÁNDOR

ÉVFORDULÓK ÜRÜGYÉN

Az idei év tele van évfordulókkal. 30 éve alakult meg Szövetségünk, kezdődött a rendszerváltással kapcsolatos gazdasági átalakulásunk és 30 éve, 1991. február 27-én fogadta el a Zsinat a Magyarországi Református Egyház missziói törvényét. Ennek egy ritkán elővett bekezdésére szeretném felhívni a figyelmet:

„1. §. A Magyarországi Református Egyház küldetéséből fakadó szolgálatát (misszióját) személyválogatás nélkül végzi minden emberért ... (3) azokért, akik még soha nem hallottak a Krisztusban minden ember számára megjelent üdvözítő kegyelemről (külmisszió).”

A koronavírus-járvány nemzetközi hírei közül különösen megérintettek a világ második legnépesebb országának, Indiának a hírei. Szoktam böngészni a Liebenzelli Misszió német nyelvű újságjában a misszionáriusok imakéréseit, de nem találtam közöttük híradást Indiáról. Azóta figyelem ezeket az „életjel”-eket, amióta 1970-ben egy hónapot töltöttem hivatalos kikül-

detésben Új-Delhiben, és képet kaptam az országról és lakóiról, akik csodálatos épületek között, jórészt szegényen és az evangélium nélkül élnek. Tudjuk, hogy az indiai lakosok többsége a hinduizmus valamely ágát követi. Magyarországon sem ismeretlen ez a vallás; képviselőik – Krisna követői – közismertek rendszeres, ingyenes ételosztó szolgálatokról. Mégis, kicsit tájékozódva tanításaikról, szorongva érezzük életük örök körforgásba zárt reménytelenségét, melyet a lélekvándorlás hite próbál enyhíteni azzal, hogy jó cselekedeteik őket legközelebb egy magasabb kasztba segítik beleszületni. Ha meg ez nem sikerül, legközelebb valamelyik alacsonyabb kasztba, netalán valamilyen állatba költözik lelkük.

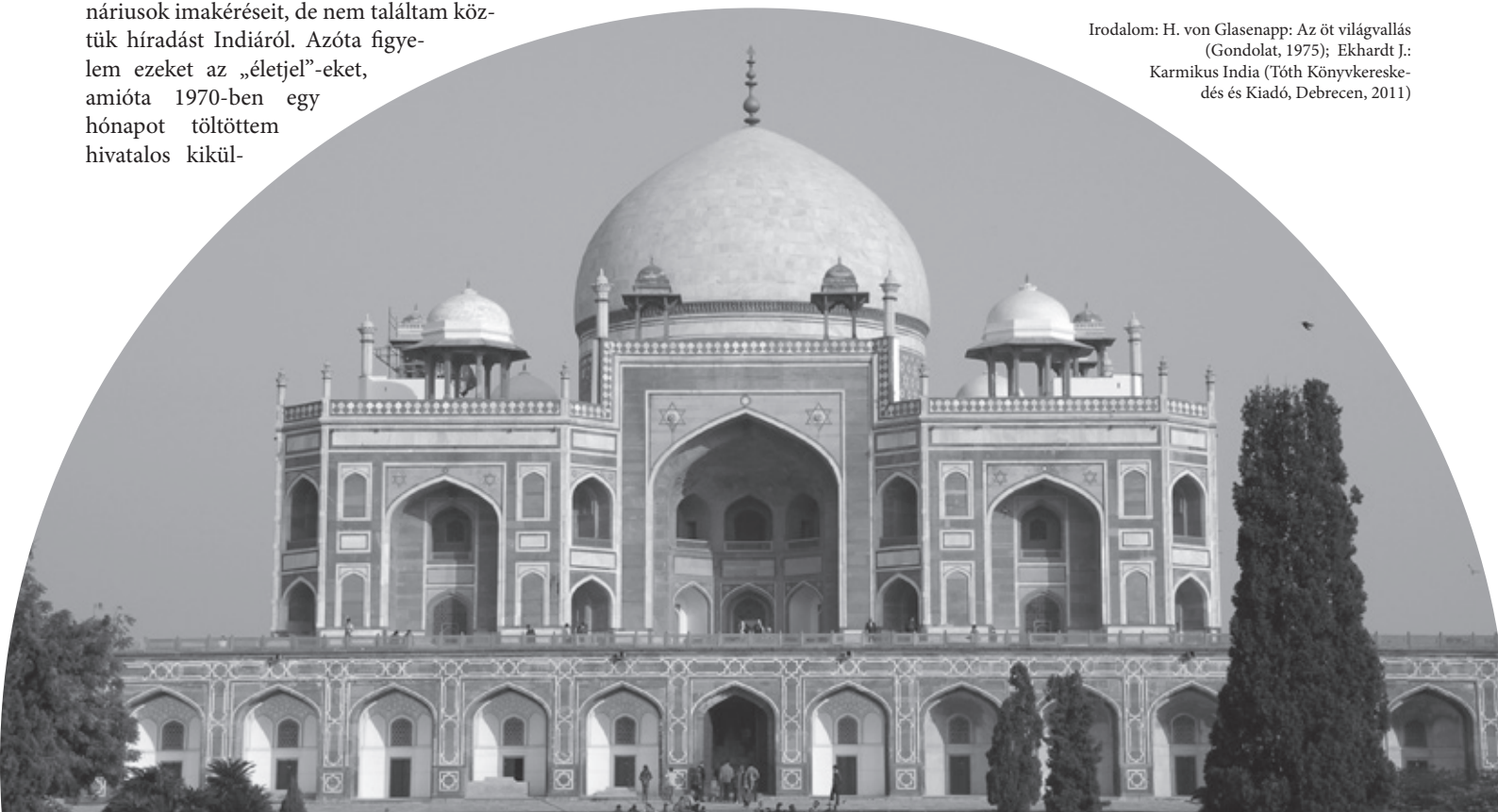
Mennyivel felemelőbb és biztatóbb a mi hitünk, hogy nem tetteink által, hanem Urunk kegyelméből juthatunk el Hozzá! A mostani életünk pedig egyetlen, drága lehetőség az Őiránta érzett hálnak kifejezésére.

A cikkem elején látható jel magyar szemmel 30-asnak látszik, ami Szövetségünk jubileumára emlékeztethet, de Indiában egészen mást jelöl. Szanszkrit nyelven vallásos fontos szövegeik (ún. mantrák) első, bevezető szava: „Om”. Sok indiai ház bejárata felett, a szemöldökfán is olvasható ez a jel.

Arra szeretném presbiter testvéreimet biztatni, hogy imádságaikban ne feledkezzenek meg a külmisszóról, legyenek Indiában (és más országokban is) munkásai az evangélium hirdetésének, és őrizze is meg őket Urunk a gyűlölet és irigység lelki és testi kifejeződéseitől.

Irodalom: H. von Glasenapp: Az öt világvallás (Gondolat, 1975); Ekhardt J.: Karmikus India (Tóth Könyvkereskedés és Kiadó, Debrecen, 2011)

DR. SZABÓ ZSOLT

BŐJTI GONDOLATOK POLITIKÁRÓL, MÚLTRÓL ÉS JÖVŐRŐL

Az jutott eszembe nagyböjt kezdetén, hogy **érdemes lenne gyűlölet böjtöt tartani**. Legalább most, bár gyűlölni sohasem szabadna. A gyűlölettől való megtisztulás egyébként is része a böjt eredeti rendeltetésének (ld. kiengesztelődés), csakhogy igyekeznünk elfelejteni, zárójelbe tenni, mert lemondani a húsról, alkoholoról, édességről még mindig könnyebb, mint lemondani tűzbe hozó, „kedves”, megszokott indulatainkról. Pedig könnyebbek lennének húsvét-
ra sok kiló indulattal, haraggal, dühvel, ha mellőznénk ezeket. Még az is lehet, hogy testsúlycsökkentő hatása is lenne. Mert ha titkoljuk is, emberi természetünknek szüksége van ezekre a negatív érzésekre. Könnyebben elfogadjuk magunkat, ha vannak, akiket – lehetőleg büntetlenül – gyűlölhetünk. Nem szükséges ugyanis, hogy mások rászolgáljanak erre. Persze úgy a legjobb, mert akkor még lelkiismeret-furdalás sem lép fel kísérő tünetként. És a másokkal foglalkozás közben nem kell magunkkal sem szembenézni.

Függővé váltunk a gyűlölettől, és bár a magánéletben – elvileg – elítéljük, a politikában nemcsak megtűnjük, egyenesen elvárjuk. Igazi pótcselekvés: nem orvosolja valódi bajainkat, viszont ellopja időnket és elszívja élet-energiáinkat. A politikai gyűlölet, oldaltól függetlenül, sokaknak „szent ügy”, olyan szenvedély, amelynek nincs káros hatása. Látszólag. Mert valójában, mint minden gyűlölet, ez is lassú méreg. A gyűlölet fájdalmat okoz, amit ideig-óráig enyhíteni lehet még több gyűlölettel, ez viszont még több fájdalomhoz vezet, aminek enyhítéséhez még több gyűlölet kell. Folyamatosan növelni kell a dózist. Addig, amíg belepusztulunk. Ördögi kör.

Értetni kell, mi tartja életben: mint sok más gyűlölet, a politikai gyűlölet is görcsösen a múltba kapaszkodik. Ez a parazita a múlt megbocsátatlan sérelmeiből táplálkozik. Folyamatosan, éveken, évtizedeken, generációkon át nyitva tart sebeket, vagy ha már behegedtek, feltépi azokat, mert ha végleg begyógyulnának, megszűnne, meghalna a gyűlölet is.

Az intézményesített politikai gyűlölet állandósult rendszerváltást, permanens forradalmat, örök harcot hirdet. Ami sose zárul le, és amiért érdemes mindent feláldozni. A múlt fixáltság tünetei, a rossz lelkiismeret állandó jóvátételi szándéka, az áldozat szerep folytonos igazságtételi kényszere, ráadásaként „a múltat végképp eltörölni” hamis ígéretével és lehetetlen küldetésével, amelyben minden igyekezet ellenére hangosabb a „múlt”, mint az „eltörölni”. Igazi önpusztító erők.

Hogyan lehet ezt megállítani? Van néhány egyszerű igazság, amivel ki lehet törni ebből a valóban ördögi körből. A gyűlölet sohasem lehet szent. A cél nem szentesíti az eszközt. A rosszat nem nagyobb rosszal, hanem jóval lehet legyőzni. A bűn orvossága nem a büntetés, hanem a megbocsátás. A gyűlölet ellenszere nem a még nagyobb gyűlölet, hanem a szeretet. Ezek a Biblia üzenetei. Minden ördögi praktikát meg lehet állítani, ha magunkról mondunk le ahelyett, hogy mások lemondását követelnénk. Ha kivisszük magunkat saját fókuszunkból. Ha nem mi vagyunk magunknak a legfontosabbak, sérelmeink sem lesznek a legfontosabbak többé. Ez a krisztusi út, nem trendi, nem kényelmes, nem könnyű. De egyedül ez üdvözít és szabadít fel. Ez nem vereség, feladás, megaláztatás, hanem éppen ez jelenti a részesülést Krisztus bűn felett aratott győzelméből. „*Aki magát megalázza, felmagasztaltatik*” (Lk 18,14) – és fordítva.

Igazi gyűlöletgyilkos helyzet az egyoldalúság is: ha a gyűlölet nem talál viszonzásra. Ha a másik nem gyűlöl vissza, az én gyűlöletem talajt veszít. Csak a kölcsönös gyűlölet az igazi gyűlölet. Kölcsönösség nélkül nem vagyok a helyzet rabja, hanem szabad vagyok. Szabad vagyok még arra is, hogy szeressem azt, aki engem gyűlöl. Ezzel pedig a gyűlölet célt téveszt, terjedése lelassul, optimális esetben meg is szűnik.

Mindig lehet ökolbe szorított kézzel rendszerváltásért kiáltani. Utóbbi száz évünk alkotmányozással leplezett politikai rendszerváltások sorozata. 1919, 1949, 1989, 2011. Mindig a múlt tagadásán volt a hangsúly, a rendszerváltás volt a hívószó, az ígéret, a következő dózis. Igen, a jelenlegi kormány sem tudott ellenállni a politikai törvényszerűség kísértésének, az erőből rendszerváltás kísértésének. De vajon mikor lesz a következő? A mostani ellenzék már nagyon várja. Ugyanolyan retorikával, ahogy korábban megszokhattuk: felszámolni, eltörölni, beszántani. Újra a múltra reagálnak, ahhoz képest határozzák meg magukat. Az eltörlés nem építés, hanem tisztogatás, a leváltás sem alkotás, hanem a múlt kijavítása. A rendszerváltás így mindig magában hordozza egy következő rendszerváltás csíráját, mert nem előre, hanem visszafelé néz. A magánéletben és a politikában is igaz, hogy aki a múlt, és nem a jövő miatt lép tovább, az nem talál békét az új helyen sem. Újra és újra lépéskényszerbe kerül. Bár békére vágyik, űzi, hajtja egy erő mindig tovább, amelynek rabja marad.

„*A régiek elmúltak, íme, újjá lett minden*” (2Kor 5,17). A múltat nem lehet, és nem is kell eltörölni, de Krisztussal le lehet zárni, és tovább lehet lépni, előre. Ő az, aki a gyűlöletkeltőt leleplezi, a sötétben konfliktust forralót megszégyeníti. Egyedül az ő világosságában látható meg az igazi, egyetlen igazság. A gyűlölködő, vádoló, vagy éppen képmutató, áhitatos szavak mögötti valódi szív. Ez ellen a világosság ellen nincs fegyvere a sátánnak. A krisztusi igazságszolgáltatás (azaz nem pusztá jogszolgáltatás) az egyedüli, ami nem gyűlöletfokozó, és nem bosszú-melegágy, hanem a bűnbocsánat – igaz, ehhez a bűn világosságra hozatala és megvallása szükséges.

A böjt erre a megvilágosító, józanító, magunkkal szembesítő Krisztusra mutat, rá emlékeztet. Aki lemondott saját magáról sokszor. Pusztai, 40 napos böjtben, majd a Golgotán is. Megtalálni a békét, szabadságot és világosságot minden rendszerben: ez a krisztusi program. Ez nem kereszténydemokrata politizálás, nem politikai kereszténység, ez maga a kereszténység. Ami a mások javáról, a magamról való lemondásról szól. Mert amint lemondok magamra vonatkozó jogomról, Krisztus nyomába lépek, és szabadságot nyerek a gyűlölet, bűn, indulat törvényei alól. Nem emberi jogaim tesznek igazán szabaddá, hanem az azokról való lemondás, amivel Isten törvényének hatálya alá kerülök.

Krisztus ígérete nem a múlton, hanem a jövőn alapul. Mindegy hogy mi volt régen, Őt követve a jövő az örök élet. Rendszerváltás helyett teljesen új kezdés, azaz megtérés, forradalom helyett önmegtágadás. Rendszerváltás helyett -alkotás, konstitúció. Nem a múlt rendszert kell leváltani, hanem új jövőt kell alkotni, amely nem elválaszt, hanem összeköt. Rendszerváltásaink nem voltak sikeresek. Ha a gyűlölet továbbmegy, félő, hogy a következők se lesznek azok. Ne legyenek illúzióink. A politika főként múltorientált rendszerváltást képes kínálni. Legyen hitünk: jövőorientált alkotmányozásra egyedül Krisztus képes.

DR. KISS DOMOKOS DÁNIEL

EGY ÚJ HÁZ NYÍLT MEG AZ IFJÚSÁGNAK, AHOL MINDEN AZ ÖVÉ, AHOL MINDEN CSAK ŐÉRETTE VAN

Korabeli tudósítás a Keresztyén Ifjúsági Egyesület, vagyis a KIE új székházának megnyitásáról

„Nagyobb léssen e második háznak dicsősége az elsőnél, [...], és e helyen adok békességet”. Aggeus, 2, 9.

A reformáció ünnepén, 1943. október 31-én avatták föl a Lónyay Utcai Református Gimnázium új épületét is, ahogyan erről beszámolt lapelődünk, a Magyar Presbiter is. A Presbiter 2015. évi 1. számában A „Lónyay”. A budapesti új református gimnázium felavatása címmel olvasható írásunk.

Alig egy hónappal később ismét nagyszabású avató ünnepségre került sor. Erről sajnos a Magyar Presbiterben nem olvashatunk, így most evangélikus testvéreink kedves beszámolóját közöljük újra. A Kapi Béla (1879-1957), a dunántúli evangélikus egyházkerület püspöke (1916-1948) által 1910-ben alapított, szerkesztett, Győrött megjelenő Harangszó 1943. december 19-i számának hasábjain olvashatták a hívek, szerzője Siklósi József.

Bár az épület további sorsa körüli felgyorsulni látszó események a keresztyén hívek számára nem lehetnek közömbösek, azért most csak minden további kommentár nélkül közöljük ezt az írást, teljes terjedelmében.

MEGNYÍLT AZ ÚJ KIE SZÉKHÁZ

Budapest, december 5., vasárnap délelőtt.

Hiába szemereg az eső, hiába szomorú az idő: magam körül csupa mosolyt látok. Kedvet, életerőt, hitet: ifjúságot. Kicsit fáradt vagyok, és rosszkedvű, de ez a sok mosolygó arc engem is felvidít. A Horánszky utcai KIE-házban nyüzsg a sok fiatalember. Van itt mindenfajta társadalombeli: csizmás parasztfiúk, harisnyás székely gyerekek, diáksapkás kamaszok, komoly arcú egyetemisták, görnyedt hátú öregurak, lányok és fiúk az ország legkülönbözőbb helyeiről. És mennek, visznek engem is magukkal a Vas utca felé, az új KIE Székházba.

Odaérünk...

Autók, ünneplőruhás emberek jönnek-mennek. A hatalmas nyolcemeletes épület előtt megállok. Istenem, hányszor álltam meg így e ház előtt, és mennyi fiatalember velem együtt, évek óta. És most íme, itt állhatunk, és nézhetjük ezt a fényes palotát. A szem káprázik, a szív dobog, az arcon az öröm tüze ég. Megilletődve lépünk be a nagy szárnyasajtókra.

Kedves KIE-jelvényes fiúk fogadnak. Közvetlen szavakkal segítik túl az egyszerűbb falusi fiúkat, akik zavarba jönnek a ház gyönyörű halljában; nem tudják, mit csináljanak. Lekerül a kabát, kicsit szabadabban mozog az ember, körül néz. És megindul a lépcsőkön.

Az első emeleten van a nagyterem, kétszázötven ülőhellyel. Az ülőhelyek mind foglaltak, csupa előkelő ember van itt. Bárdossy László, volt miniszterelnök, Ravasz László református püspök, Bárd Radvánszky Albert, az. ev. egyetemes egyház felügyelője, Gróf Teleki László, a KIE ügyvezető elnöke, Bárd Radvánszky Antal, a KIE evangélikus ágának ügyvezetője és még sokan mások a közélet vezetőiből. Itt van Budinszky Sándor a rádiótól, aki viaszlemeze veszi a megnyitás egyes részeit a rádióhallgatók számára. Nagy nehezen kikerülök innen, és elindulok a második emeletre.

A második emeletet meleg, barátságos társalgó foglalja le. S még itt nyer elhelyezést a budapesti KIE irodahelyisége is. Ezekben a meleg, családi társalgókban nemes szórakozásokkal töltheti majd el idejét a pesti tanonc gyerek. A kormos, piszkos, olajos kis inas, aki eljött a falujából Pestre szerencsét próbálni, itt jó helyen lesz.

A harmadik emeleten az országos munka irodái vannak: a Szövetség református és evangélikus ági irodák. Bemegyek ezekbe a szobákba. Szemmel végigsimogatom a bútorokat. Beülök a székekbe. És egy kicsit elmerengek a múlton. A múlton, amikor még a régi ház-

ban egy rozoga konyhaasztal mellől, lötyögő székből, minduntalan akadozó írógéppel intéztük az ország evangélikus KIE mozgalmának ügyét. Milyen jó az Isten.

A negyedik, ötödik és hatodik emeleten foglalnak helyet a vendégszobák. Kedves, otthonias, kétágyas, mosdóval felszerelt szobák ezek, ahol majd a vidékről pár napra feljövő KIE fiúkat helyezik el, olcsó ellenszolgáltatás fejében.

A hetedik emeleten a szövetségi titkárok lakásai vannak. A nyolcadikon a házfelügyelő lakik.

Mikor kifulladásra a sok lépcsómászástól, felértem az utolsó emeletre, lenéztem az utcára. Alattam Budapest népe nyüzsgött. Pici kis pontok voltak az emberek, kis hangyák. És ott, a nyolcadik emeleten az jutott eszembe, hogy ilyen kicsi ember-hangyákkal mennyit törődik az Isten. Pedig nem is érdemi meg.

Karóráimra nézek. Mindjárt fél tizenkettő, kezdődik az avatás. Belépek a liftbe. A második emeletnél szállok ki. Bemegyek a tárgyalóba. Elvegyülök a fiúk és leányok sokaságába, akik feszült várakozással figyelnek a harangszó felé, mert ők már csak itt hallgatják az ünnepi beszédet, mivel lent nincs hely. Megreccsen a hangszóró. Ravasz László református püspök imádkozik. Utána ének. Zeng az egész ház, szárnyal az ének... A püspök úr Aggeus próféta 2: 3-9. részt olvassa fel, és arról beszél, hogy nagyobbak kell lenni a második ház dicsőségének az elsőnél. A fényes, díszes palota buzdítás legyen a nagyobb munkához. A beszéd befejeztével néhány köszöntő szó hangzik el a KIE egyik vezető emberétől, és kéri, hogy továbbra is támogassák a KIE-munkát.

Nem írom le az avatás részleteit. Hisz úgyis mindenki tudja, milyen öröm az, ha valami befejeződik, amiért olyan sokat áldoztunk.

Egy új ház nyílt meg az ifjúságnak, ahol minden az övé, ahol minden csak őérette van. Neki nem kell más adnia, csak a szívét, amit kér tőle Jézus, mondván: Adjad fiam a szíved nekem...

Az ifjúság házat kapott, kegyelemből. Adja hát most a szívét cserébe, annak, Aki kéri...

Az épület eredetileg a Magyar Cserkészszövetség elnökének, Teleki Pálnak a nevét viselte, kinek családja is komoly összeggel járult hozzá az építkezéshez.

A keresztyén ifjúság egyik hajdani lelki fellegvárására emléktábla is felhívja a figyelmet, melyet a mai Ódry Színpadot is magába foglaló Színház- és Filmművészeti Egyetem Vas utca 2/C homlokzatán helyeztek el még 2011-ben, Türi Szabó Lajosnak, a KIE, és a Református Ifjúsági Mozgalom egykori tagjának kezdeményezésére és az akkori igazgató, Ascher Tamás szíves közreműködésével:

EZ AZ ÉPÜLET VOLT A KERESZTYÉN IFJÚSÁGI EGYESÜLTEK SZÉKHÁZA A PROTESTÁNS HELYÖRSÉG ÉS A KLAUZÁL TÉRI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG TEMPLOMA.

POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉSRE ÉPÜLT 1943 ÉVBEN. VÁRADY-SZABÓ LAJOS ÉPÍTÉSZ TERVEI ALAPJÁN.

Végezetül egy egészen friss hír, közvetlenül a megnyitás után:

Harangszó, 1943. december 19., a rövid hírei között.

Bibliai Iskola nyílt Budapesten. A Magyar Biblia Társulat Bibliai Iskola nyitását határozta el. A Bibliai Iskola Budapesten működik a Keresztyén Ifjúsági Egyesület (KIE) most megépült új székházában. A Bibliai Iskola tanfolyama két-három hónapos felére terjed. Az első félév december 13-tól február végéig tart, a második félév pedig március elejétől május végéig. Tandíj havonta 3 pengő.

DR. HARDY F. GÁBOR

SZÉP REND, A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ALKOTMÁNYÁRÓL ÉS KORMÁNYZÁSÁRÓL VI.

„Isten ezt felelte Salamonnak: Mivel ez a szíved vágya, és nem gazdagságot, vagyont vagy dicsőséget kértél, nem is gyűlölőid életét vagy hosszú életet, hanem bölcsességet és értelmet, hogy kormányozni tudj népemet, amelynek a királyává tettelek” (2Krón 1,11).

Átnéztük már az egyházközségek, egyházmegyék, egyházkerületek felépítését, működését, most nézzük meg ugyanezt a Zsinat vonatkozásában.

Egyházunkban a Zsinat törvényhozó és legfőbb intézkedő testület. Intézkedései során irányelveket hoz, fenntartja az Egyházi Közalapot, Lelkészi nyugdíjintézetet, határoz oktatási-, egyéb intézmények létrehozásáról, irányításáról, felügyeletéről, dönt az istentisztelet- lelkészképzés-, lelkészi vizsgák rendjéről, megválasztja saját tisztségviselőit, a tábori püspököt, a Zsinati Tanács, és bizottságok tagjait, határoz a Zsinati Hivatal működéséről, és amennyiben szükséges, fegyelmez az egész Magyar Református Egyházat érintően.

A Zsinat 80 tagját a presbitériumok választják, további 20 tag pedig tisztségénél fogva már a zsinati tagságot is elnyeri. Ők az egyházkerületek püspökei és főgondnokai, lelkészi és nem lelkészi főjegyzők, a protestáns tábori püspök vagy helyettese, a zsinati tanácsos, jogtanácsos, az Országos Református Gyűjtmenyi Tanács elnöke. A zsinati képviselőt pótképviselő helyettesítheti. A törvény meghatározza azt is, kik vehetnek részt a Zsinati Ülésen tanácskozási joggal.

Az újonnan megnyílt Zsinat istentisztelettel kezdődik, majd a mandátumok megvizsgálása után megválasztja lelkészi és világi elnökét, alelnökeit, jegyzőit, a Zsinati Tanács tagjait, a következő ülésen megválasztja a zsinati tanácsost, jogtanácsost, a bíróságot, a bizottságok tagjait, a Gyűjtmenyi Tanács elnökét. Zsinat háznagyai teendőit zsinati tanácsos látja el.

A Zsinat Elnöksége nevezi ki az Elnökségi Tanács és az érintett szakbizottság javaslatára az MRE intézményeinek vezetőit, a Zsinati Hivatal osztály-, és irodavezetőit. Határozatképességhez tagjainak legalább a kétharmada szükséges.

A Zsinat szakmai tanácskozó, véleményező és döntés-előkészítő szervei a bizottságok, melyek munkáját az Elnökségi Tanács egy-egy tagja felügyeli.

Két zsinati ülés között az időközi feladatokat a Zsinati Tanács látja el, így intézkedik a Zsinat határozatainak végrehajtásáról, ápolja az ökumenikus kapcsolatokat, állást foglal jelentősebb világi kérdésekben, intézkedik a Zsinat működéséhez szükséges előmunkálatok kapcsán, kiemelten az egyes intézmények, ágazatok jelentései vonatkozásában, megállapítja az intézmények költségvetését, határoz a közalapi- egyéb járulékok-

tehervállalások kérdésében, megállapítja a Zsinat Hivatalának SzMSz-ét, és határoz minden egyéb olyan kérdésben, melyben dönteni szükséges a Zsinat két ülése között.

A Zsinati Tanács tagjai az egyházkerületek püspökei és főgondnokai, és a Zsinat által saját kebeléből titkos szavazással válasz-

tott tíz lelkészi és tíz nem lelkészi képviselő, a zsinati jogtanácsos.

A Zsinati Elnökségi Tanácsa az MRE egészét érintő ügyek intézésének irányítója, tagjai az egyházkerületek püspökei és főgondnokai, elnöksége a Zsinat elnöke és főgondnoka.

A Zsinat Elnöksége képviseli az Egyházat mint az egyházi, mint a világi intézmények felé, úgy belföldön, mint külföldön, jogosult összehívni a Zsinat valamennyi testületét, ellátja az utalványozási feladatokat.

A zsinati tanácsos által vezetett Zsinati Hivatal végzi a Zsinat hatáskörébe tartozó feladatok ügyintézését.

Általános veszélyhelyzet idején, hasonlóan az állami intézményekhez, a Zsinat testületei is jogosultak elektronikus kommunikációs eszköz útján tartott üléseken döntést hozni.

„Adj azért nekem bölcsességet és értelmet, hogy tudjam ennek a népnek az ügyeit intézni. Különben ki tudná kormányozni a te nagy népedet?” (2Krón 1,10)

JÉZUS HÉT SZAVA A KERESZTEN

1. Atyám, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.

2. Ma velem leszel a paradicsomban.

3. Asszony,
Ímhol a Te fiad!
Ímhol a te anyád!

4. Én Istenem,
én Istenem, miért
hagytál el engemet?

5. Szomjúhozom!

6. Elvégeztetett!

7. Atyám, a te kezembe teszem le az én lelkemet!

ROVATVEZETŐ DR. SZABÓ ZSOLT

„Mai presbiterek” KÉSEI – DE NEM KÉSŐI MEGVILÁGOSODÁS

„Ti vagytok a világ világossága. Nem rejtethő el a hegyen épült város” (Máté 5, 14).

Ez az Ige volt életem első igés kártyáján, amely, mint később kiderült, megtérési Igém is lett. Sok víznek kellett lefolynia a Dunán, mire ez megtörténhetett. Egyszerű munkás szülők első gyermekeként születtem, édesapám római katolikus, édesanyám pedig református volt. Minket, gyermekeket katolikusnak kereszteltek. Így történhetett meg, hogy én katolikus hittanra jártam általános iskolás koromban. Majd ezt követte az elsősáldozás. Egészen középiskolás koromig járogattam templomba, de nem hitből, sőt még vallásosnak sem nevezném akkori önmagamot. Aztán egy idő után elmaradt a templomba járás is.

Távoli emlékként dereng, hogy apai nagymamámmal, amikor náluk aludtam, lefekvés előtt mindig imádkoztunk valamilyen rövid gyermek imát. Aztán eszembe jut mostanában is gyakran, milyen szomorú és lehagolt voltam, amikor úgy tíz éves koromban azon gondolkodtam el: milyen rossz, hogy meghalunk, és nem élhetünk örökké!

Hosszú évek teltek el úgy az életemben – habár mindig bizonyos voltam Isten létezésében –, hogy távol voltam Tőle, és nem is kerestem Vele a kapcsolatot. Miután feleségemmel megismerkedtünk, újra templom közelébe kerültem, de akkor már reformátusba, mivel ő református, nekem pedig nem volt erős a katolikus kötődésem. Nem voltak gyakoriak ezek az alkalmak, mert teljesen leköttött mindkettőnk a világ. Évente csak párszor jártunk templomba, inkább a nagy ünnepkörök alkalmával. Ebben nagyobb változás akkor történt, amikor jelenlegi otthonunkba (Felsőgöd) költöztünk 2003-ban. Akkor már kaptunk Istentől bizonyos figyelmeztető jeleket, melyeket úgy értelmeztem, hogy itt az ideje Isten felé fordítani tekintetemet. Mindez azonban – most már tudom – csupán vallásosság volt részemről. Szerettem volna Istennel valamiképpen „jó pontokat” szerezni. Természetesen Istennek más terve volt velem, ez így visszanezve most már teljesen világos. Nyolc év telt el bizonyos fokú langyossággal életemben. Jártam alkalmakra elég gyakran, szinte minden héten, de átütő „eredmény” nélkül. Ha valami meg is maradt az ígértetésből, mire hazaértem, már feledésbe merült. Ez az időszak arra volt jó, hogy megismerkedtem a közösségben néhány emberrel és bekapcsolódtam a gyülekezetben a kertészeti, és egyéb apróbb fizikai munkákba.

2011 nyarán gyülekezetünk életében változások kezdődtek, új lelkipásztort keresett társagyházközösségünk (Felsőgöd – Alsógöd – Szödliget). A választás Sipos-Vizaknai Gergely nagytiszteletű úrra esett. Az Úr Isten meghallgatta több testvér kitartó imádságát, élő hitű szolgáját küldte el közénk. Azóta hisszük, hogy az Úr Jézus közénk jött és közöttünk munkálkodik. Innentől kezdve gyülekezeteinkben élő Igével kezdtünk el táplálkozni. Evangelizációra is sor került. Akkor hallottam először arról, hogy az Úr Jézus azért jött közénk és adta életét, drága vérért értünk, hogy rólunk levegye a bűn átkát. Közben a nőtestvérek első csoportja megérkezett egy csendeshétről. Köztük volt feleségem is, aki ott megtért, új életet kapott. Innentől kezdve úgymond felemás igába kerültünk. Hála az Úrnak, gondja volt ránk, és az én új életem is már Nála készen volt.

Az egyik Istentisztelet végén, kifelé jövet, a kézfogás alkalmával lelkipásztorunk megszólított és ezt mondta: „János, forgasd a szívedben a februári férfi csendeshétre való jelentkezést!” Ettől kezdve elég sokat forgattam a szívemben a gondolatot, de akárhogy is tettem, mindig az jött ki, hogy nekem oda nem kell elmennem. Akkor még nem tudtam a választ, miért óztkodtam ennyire az egésztől, de ma már világos számomra. Nyilvánvaló, hogy a kísértő akart nekem

„segíteni”. Sok kifogást találtam, miért ne menjek, de hála az Úrnak, úgy teregetett, hogy minden általam kreált kiskaput bezárt. Végül leadtam a jelentkezésemet, de még mindig abban bíztam, hogy ezt valahogy „megúszom”. Fellélegeztem, amikor kevés idő elteltével jött a válasz: nincs hely, várakozó listás vagyok. Ekkor láttam bebizonyítva a magam igazát és biztosra vettem, hogy nekem nem kell oda mennem. Ez az „örömöm” nem tartott sokáig, mert péntek este jött a telefonhívás, hogy nagy havazás miatt Erdélyből egy csoport nem tudott elindulni. Így én is tagja lettem annak az öt fős férfi csapatnak, amely lelkipásztorunk vezetésével – először gyülekezetünk életében – részt vett az alkalmon.

Azon a héten az Úr egészen közel hajolt hozzám, nevemen szólított és meggyőzött, hogy az Övé vagyok. A harmadik nap este már nem bírtam tovább cipelni mázsás kövekként rám terhelt bűneim súlyát, megvallottam azokat Uramnak, Megváltómnak. Így, hát én is négy hónappal feleségem után, új életet kaptam, és már nem kellett tovább felemás igában lennünk. Dicsőség egyedül az Úrnak mindenért!

Gyülekezetünk presbitereként 2018-tól szolgállok. Ez az első ciklusom, és hálából az Ő szabaddításáért, szeretnék hűséges maradni az Ő Lelke erejének segítségül hívásával, földi életem végéig.

Soós János
Felsőgöd Református Egyházközség presbitere

OLVASÓI LEVÉL

Kedves Gábor!

Örömmel kaptam kézhez és olvastam végig a Presbiter friss, tavaszi számát, és szintén jó volt olvasni a Miklóssal legutóbb készült interjút a Reformátusok Lapjában. Jó látni, hogy a külső körülmények ellenére milyen intenzitással munkálkodtok, s értesülni a hosszú távú terveitekről, mindez biztosan többeknek – nekem mindenképp – impulzusokat és indíttatást adhat az életükben, szolgálatukban. Ha te is úgy látod, látjátok, hogy valahol, valamilyen feladat során velünk, a Kálvin Kiadóval, illetve a Magyar Bibliatársulattal is együtt tudnátok működni ebben az évben, megköszönöm, hogyha jelzed nekem vagy Ottóknak. Ezután is örömeinkre szolgálna az MRPSZ-szel való közös szolgálat.

Előre is köszönöm, hogyha gondoltok ránk, s ha egyszer úgy adódik, beszélhetünk az együttműködés lehetőségeiről.

Remélem, jól vagy, jól vagytok. Őrizzen és áldjon meg benneteket ezután is az Úr! S áldott húsvétra készülést kívánok nektek!

Szeretettel, Csaba

Áldás, békesség!

Fodor Csaba, terjesztési vezető

Imaközösség a világhálón

Úgy gondolom, hogy szolgáló keresztyén emberként nem kell hangsúlyoznunk az ima fontosságát, és az imaközösségek jelentőségét. Az imának nagy ereje van. Ha online imaközösséget tartunk, akkor is - reménységünk szerint - eljut a Mennyek Urához.

„Az imádkozás legelső tiszted keresztyén ember, mivel anélkül egyéb tisztvedben illendőkép-pen el nem járhat. Azért nincsen egy keresztyéni tiszt sem, amelyre több felől serkentetnél és köteleztetnél, mint az imádkozásra” (Szikszai György: Keresztyéni tanítások 1785.).

Mindenkor nagyon sok „okunk” van az imádkozásra. Mindenkor van mit az Úr elé vigyünk: bánat, öröm, szükség, gyengeség. Ha őszintén tesszük, nem önző érdekekből, az Úr meg is hallgatja. Csak gondoljunk bele, amikor egy imádkozó közösség, egy gyülekezet imádkozik egy beteg, egy próbatételben szenvedő gyülekezeti tagért. Az imának ereje van! Az ima ereje hat! Az Úr gyógyít, vigasztal, támaszt nyújt! Most – a próbák idején – nagy szükség van az imaközösségekre, hiszen van imatéma, miért imádkozunk, van mit az Úr elé tárunk. Gondolom, az imatémák sora messze túlhaladna ezen írás határait. De amikor nagy szükség van, akkor nem tudunk közösen imádkozni – mint például jelen időszakban –, IMAKÖZÖSSÉG-ben lenni.

A rendkívüli helyzet elején nehezen folytak az on-line istentiszteletek, mert a lelkipásztor testvérek nehezen „prédikáltak a kameráknak”, de mivel csak így tudott eljutni a hívekhez az ige, megtették. Ennek mintájára alakultak az on-line térben a rétegalkalmak, imaközösség, bibliaóra stb.

A Presbiteri Szövetség keretein belül is, Istennek hála – köszönet az ötletgazda testvérünknek – létre jött az interneten keresztül zajló imaközösség.

Személyesen idegenkedtem az imának, az imaközösségnek eme formájától, de hiszem, hogy Isten ebből is a legjobbat hozta ki és

hozza ki. Ha abból indulunk ki, hogy Isten ura az egész teremtett világnak, így az éternek is, így áldássá teszi az on-line térben elhangzó, hozzá intézett fohászokat és imákat.

Ha Isten megengedte ezt a próbatételek között, távolságtartással tegyük eme szent cselekedetet, akkor tegyük így, de tegyük alázattal, szentséggel, és ne úgy mint a farizeusok, akik

a terekre kiállva imádkoztak, hogy így bizonygassák kegyességüket. Hiszem, hogy ki-kí az otthonában, a monitorok, vagy a telefonok előtt, fejét meghajtva, szívét kítárva tud fohászolni és imádkozni, hogy a közösségi dolgokért meghallgattassék az ima. Személyes meggyőződésem, hogy e szokatlan módon szerveződött istentiszteleti alkalmak, biblia órák, imaközösségek is a testvéri közösség építését szolgálják, Isten dicsőségét szolgálják. A számítógépek előtt zajló imaközösség a résztvevőket arra sarkallja, hogy imájuk célirányos, összefogott legyen, és így nem válik parttalan szófolyammá. Ez a gyakorlat – jó esetben – felkészít, megtanít bennünket az igazi, élő, közös imaalkalmakra. (Mert van, aki nem mer fennhangon közösségekben imádkozni.)

Nem tudjuk, hogy Isten mikor veszi le rólunk ezt a próbatételt, de addig is hittel és teljes komolysággal, Őt dicsőítve éljünk ezzel a lehetőséggel, hogy ki-kí az otthonából imádkozhat együtt testvéreivel, akik fizikálisan testileg több száz kilométerre vannak egymástól, de lélekben együtt vannak.

Elfogadva az internet által adott lehetőséget, tanulva az elmúlt idő tapasztalataiból, arra biztatok minden kedves testvért, hogy ne idegenkedjen az online térbe elmondott – a műholdak segítségével közvetített – imádkozási módtól, mert lelünk is ezáltal lélegzethez jut, mivel tudjuk, hogy az ima a Lélek lélegzetvétele!

Istené legyen a dicsőség mindenért!

Török Csaba Pál a DEM PRSZ elnöke

A Hit és a Tudomány határán*

Dr. Nagy Mihály presbitertársunk fontos könyvéről

Dr. Nagy Mihály Tanár úr újabb könyve egy olyan sorozatnak a kötetbe foglalása, amely évek során megjelent a Presbiter című folyóiratban. A negyedik fő fejezet címe egyúttal a kötet címe is. Visszatérő gondolat a könyvben, hogy a hitet és a tudományt az ateizmus még napjainkban is megpróbálja szembe állítani (lásd az első, a negyedik és az ötödik fő fejezet bevezetését). A keresztyén ember azonban – különösen, ha természettudományokkal behatóbban foglalkozik – saját tapasztalatából is tudhatja, hogy ez nincs így, sőt a hit és a tudomány a világ teljesebb megismeréséhez segít hozzá.

A címben lévő határon tehát van átkelő, vagyis e határ nem elválaszt, hanem összeköt. Nagy örömmel ajánlom tanárok, diákok, lelkészek és gyülekezeti tagok figyelmébe is e jelen kötetet. Nagy Mihály Tanár úr sok éven át a Debreceni Református

Kollégium Gimnáziuma tanára és igazgatója volt, egészen nyugdíjba meneteléig. E gimnázium volt első és egyetlen munkahelye az egyetem elvégzése után. Két nemzedéknyi egykori diákja és egyházunk egész közössége ad hálát azért, hogy Tanár úr Isten Igéjéhez hűséggel tanította – és tanítja e kötetben is – a természettudományok életünket leíró és gazdagító felismeréseit.

E kötetet azért ajánlom nagyon széles olvasóközönség figyelmébe, mert bármely pályára készül, vagy pályán lévő fiatal vagy idősebb Olvasó is fog belőle újat tanulni. Egyrészt a természeti jelenségek terén, másrészt a Szentírás megértése terén is. Nem

csak összefoglalást kapunk egy-egy jelenségről a Tanár úrra jellemző világos előadás formájában, hanem röviden és jól megérthetően megfogalmazott új ismereteket is nyerünk. Az egyes alfejezetek az Ige-megértésünket is segítik – a természetben található példák segítségével hívásával. A teremtmény, a teremtett világ a Teremtőre mutat e kötet bizonyágtétele szerint is. Nagy Mihály Tanár úr azonban nem csak jó tanár, hanem igazi „pedagógus”

is: helyes életvitelre tanít és nevel, Krisztusra mutatva (Gal 3,24 – lásd e kötetben az első alfejezetet). A rendszerváltás előtt is bizonyosságot tett hiteről, ezért külön is hiteles a tanító-nevelő bizonyágtétele napjainkban is. A hit nem magánügy – a kegyelmet hit által megragadó ember nem tarthatja meg magának az örömhírt, hanem ezt tovább is kell adnia. E könyv missziót is végző,

Közeledik a hit- és erkölcsstanra beiratkozás ideje!

Imádság a szülőkért, hogy hit- és erkölcsstanra írassák gyermekeiket
(és ne etikára)

Kedves Testvérek! Csatlakozzatok ehhez az imalánchoz, minden este, amikor imádkoztok gyermekeitekkel a lefekvésnél, vegyétek be imádtokba a hittanoktatás szent ügyét, és buzdítsatok erre másokat is a gyülekezetekben!

Drága Mennyei Atyánk!

Áldjuk és magasztaljuk szent nevedet, aki igazságos, szerető és irgalmas Atyánk vagy.

Aki megbünteted az atyák bűnéért a fiaikat is harmad és negyedikig, ha gyűlölnék Téged. De irgalmasan bánsz ezeredig azokkal, akik szeretnek Téged, és megtartják parancsolataidat. Megmented, vezeted és tanácsolod azokat, akik Téged keresnek.

Hálát adunk a hittanoktatás iskolai lehetőségéért. Kérjük, áld meg a hittant tanítókat, hogy átérezzék, hogy a gyermekszívek formálásában ISTEN kiválasztott eszközei, a békés Magyarországhoz vezető út építői.

Most azért könyörgünk, hogy a szülők szívét fordítsd magadhoz, akik nem hit- és erkölcsstanra járatják a gyermekeiket, hanem etikára. Családjaink, gyülekezeteink, országunk békéje az imádkozó, engedelmes gyermek szívekben van elrejtve, akiknek a tisztaságát, nyitottságát adtad nekünk példaképpül az Úr Jézus szavai által: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket”.

Olyan békességet teremtő valóság, ha otthon, az iskolában, gyülekezeteinkben a Te dolgaidra is imádkozni tanítják gyermekeinket és olyan életre, amit a Bibliában közöltél velünk.

Hozzád kiáltunk Szentlélek Úristen, hogy az áprilisi hit- és erkölcsstanra való beiratkozásnál és az etikáról hittanra való átiratkozásnál Te formáld a szülők szívét, hogy ne felelőtlenül döntsenek, hanem gondosan tudakozzák, hogyan lehet boldog a gyermekük és egyben a családjuk élete is.

Áldjuk és dicsőítjük Háromszor Szent Nevedet, Jézus nevében kérünk. Ámen.

A Magyarországi Református Egyház honlapján **Tájékoztató a szülőknél és az egyházközségeknek** címmel részletes ismertetést olvashatunk: <https://www.reformatus.hu/oktatas/hittan/>

Dr. Judák Endre

betöltő írás. A Krisztusba vetett hit életünkben való megélésére hív, és arra, hogy ezt a meghívást mi is adjuk tovább másoknak.

A jórészt színes ábráknak nem csupán esztétikai feladatuk van, számos alkalommal hozzá tudnak járulni az írások egy-egy részletének jobb megértéséhez. A Függelékbe került Igehelyek felsorolása megadja azoknak a könyvbeli előfordulási helyét. A hozzá fűzött néhány szó pedig arra vonatkozóan igazít el, hogy az adott helyen az Igéről milyen vonatkozásban esik szó. Például az úgynevezett „Aranyszabály” két alfejezetben is előfordul. A 10.-ben az kap hangsúlyt, hogy a jóban legyünk mi a kezdeményezők, a 29. alfejezethez fűzött megjegyzés pedig azt veti fel, hogy Jézus iskolájában ez lehetne a tananyag összefoglalása.

A kötet írásai logikai láncot alkotnak, de külön-külön is kerek egészek. Az Olvasó olvashatja úgy is, mint egy könyvet: akár néhány nap alatt, de megteheti azt is, hogy minden nap egy alfejezetet olvas el. A lényeg mindenképpen az, hogy nyitottsággal olvassa: az életünket Teremtő, Krisztusban bennünket Megváltó, és Szent Lelke által

Megszentelő Istenre mutat e könyv – Vele lehet találkozni, az üdvösségért hálaadásban lehet megerősödni e könyv elolvasása által is. Az üdvösséget elnyert hívő ember az embertestvérei és a teremtett természet iránti felelősséggel mutathatja meg Isten iránti háláját. Tanár úrnak köszönjük a tanítást, Istenünknek köszönjük Tanár úr sokakat gazdagító életét! Az ő életére is igaz az Ige: „Az értelmesek fényleni fognak, mint a fénylő égbolt, és akik sokakat igazságra vezettek, mint a csillagok, mindörökké” (Dán 12,3). Egyedül Istené a dicsőség!

Prof. Dr. Balla Péter
református lelkész, egyetemi tanár,
KRE HTK

* Szövetségünk idén ezt a kötetet ajánlja a gyülekezeteknek pedagógusnapjainak ajándékkönyvként az egyházközség látókörében lévő pedagógusok megajándékozására. A kötet megrendelhető Szövetségünk e-mail címén: mrpsz.ugyvittel@gmail.com, illetve postai címén: 1092 Budapest, Ráday utca 28. 1-1 kötet ára 350 Ft, 10-es csomagban rendelve 280 Ft/kötet. (A pedagógusnap idén június 6.)

A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKI HIVATAL LEVELE

KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKI HIVATAL
TÁRSADALMI KAPCSOLATOK
IGAZGATÓSÁGA

dr. Viczián Miklós ügyvezető
elnök úr részére
Magyar Református Presbiteri
Szövetség

Tisztelt dr. Viczián Miklós
Ügyvezető Elnök Úr!

Kérem, engedje meg, hogy **Áder János köztársasági elnök úr** megbízásából ezúton köszönjem meg dr. Szabó Dániel korábbi elnök úr Köztársasági elnök úr újévi köszöntője kapcsán írott gondolatait, valamint figyelmességét, hogy eljuttatta számára a *Presbiter* folyóirat XXX. évfolyamának első számát.

Budapest, 2021. február 26.

Isten áldását kérve dr. Viczián Miklós Ügyvezető Elnök Úr és a Szövetség valamennyi tagjának életére és munkájára, tisztelettel üdvözlő:

Nagy Bercel
igazgató

VÁCI GÁBOR

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL

JANUÁR

- 8-án folytatódott az online imaközösségek sorozata.
- 11-én készítette elő előző lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.
- 26-án online ügyvezető elnöki értekezletet tartottunk, melyen az elnökség áttekintette a Szövetség vallási egyesületi jogállása megszűnésének és civil szervezeti jogállású működésének helyzetét, a 2021. évi Kanizsai Pálfi János díjra felterjesztett személyre érkezett javaslatot, megvizsgálta az előttünk álló konferenciák megrendezhetőségének esélyeit, a kiadványok helyzetét, valamint az Alapszabály aktualizálásának részleteit.

FEBRUÁR

- 1-jén 17-én volt a MRE Zsinat XV. ciklusának első ülése Budapesten, a KRE BTK épületében.
- 20-án online módon, területi szervezeteinkkel kibővített elnökségi ülést tartottunk, melyről lapunkban beszámoló is közzélik.

MÁRCIUS

- 1-én készítette elő jelen lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

A szerkesztőbizottság következő ülésének időpontja: 2021. április 19. (hétfő).

Megjelentetésre szánt írásait 2021. április 12-ig kérjük megküldeni
Szövetségünk elérhetőségeire:
szerkesztoseg@presbiter.hu vagy M.R.P.Sz.
1092 Budapest, Ráday utca 28. címre.

EGYÜTTMŰKÖDÉS A REFORMÁTUSOK LAPJÁVAL

A PRESBITER újságunk felelős kiadójaként kapcsolatot kezdeményeztem a Reformátusok Lapjával, a Magyarországi Református Egyház hetilapjával. Mivel mindkét orgánom a magyar református társadalmat szólítja meg más-más tartalommal és formai megjelenéssel, nem konkurencsei vagyunk egymásnak, hanem egymást kiegészítve erősíthetjük a lelki összetartozást református közösségünkben, és tájékoztathatjuk olvasóinkat az egyházban történt eseményekről, tervekről.

Ennek szellemében ajánljuk a Reformátusok Lapját olvasóinknak, és vizonzásként idei, 30. éves jubileumi évfolyamunk 1. számának bemutatását vállalta a Reformátusok Lapja. A további kölcsönös együttműködés reményében,

Dr. Viczián Miklós, a PRESBITER felelős kiadója

RÖVID HÍRADÁS AZ AUGSBURGI GYŰLEKEZET ÚJONNAN INDULÓ ÚJSÁGJÁRÓL

Örömmel és Isten iránti hálával adunk hírt arról, hogy a közelmúltban megjelent az Augsburgi Magyar Református Gyülekezet lapjának 1. száma. Az újság címe: „APOSTOL”. A vezércikket D. Szabó Dániel tiszteletbeli elnökünk írta. A felelős szerkesztő és kiadó Varjas Zsolt testvérünk. A munkatársi közösség tagjai még: Szabó Ákos lelképásztor, Török István Dániel, Törökné Bordák Erika és Varga Vilmos. Zsolt barátom – amint erről személyes bizonyágtételében is vall – Édesapja temetésén kapta az elhívást az Úr szolgálatára. Ezt követően alapította meg az augsburgi magyar református gyülekezetet. Zsolt az európai járványhelyzetben is megtalálta a testvéri kézfogás módját: imaközösséget szervezett és szervez internetes felületen, a diaszpórában élő magyar protestánsok részvételével.

A szerető és szerett Édesapja, Varjas László molványi testvérünk személye egyet jelentett a baranyai gyülekezetek gondozásával, a presbiterképzés szervezésével és az imaháttérrel. Legyen áldott emlékezte! Szemünk előtt válik valósággá Pál apostol Rómabeliekhez írt levele 11. részének 16. verse: „...ha a gyökér szent, az ágak is azok.” Áldást kérünk az induló újságra, annak minden olvasójára! Kérésre a lapot örömmel küldjük meg PDF formátumban, ha Testvérünk írásban jelzi igényét az mrpsz.titkar@gmail.com e-mail címen.

Váci Gábor

TARTALOM

„Húsvét” vagy feltámadás ünnepe?.....	2
AZ IGE KÖRÜL – A két madár.....	3
APROPÓ.....	4
Húsvét ünnepének kezdeteiről.....	4
Keresztfa.....	5
A BIBLIA ÉTELEI (I): A kenyér.....	6
A balkáni misszió.....	7
Interjú Géresi Róberttel, a szlovákiai reformátusok püspökével.....	8
Világiárványról másképpen.....	9
Online vagy virtuális.....	10
Online országos elnökségi tanácskozás.....	11
Az „ötödik evangélium”.....	11
Gyorsinterjú Molnár János főgondnokkal, a zsinat világi elnökével.....	12
A hit csodái a gyógyulásokban.....	14
Beregszász: presbiterválasztás a FRIGYben.....	14
Évfordulók ürügyén.....	15
Böjti gondolatok politikáról, múltról és jövőről.....	16
Egy új ház nyílt meg az ifúságnak, ahol minden az övé, ahol minden csak őérette van.....	17
Szép rend, a Magyarországi Református Egyház alkotmányáról és a kormányzásról VI.....	18
MAI PRESBITEREK: Kései – de nem késői megvilágosodás.....	19
Imaközösség a világhálón.....	20
A Hit és a Tudomány határán.....	20
Közeledik a hit- és erkölcsstanra beiratkozás ideje!.....	21
A Körtársasági Elnöki Hivatal levele.....	21
Szövetségünk életéből.....	22
Együttműködés a Reformátusok Lapjával.....	22
Rövid híradás az augsburgi gyülekezet újonnan induló újságjáról.....	22
PÁL APOSTOL NYOMÁBAN (XIII.) – A menekülés nem meghátrálás, hanem az isteni terv része.....	23
Bukarest: húsvéti üdvözet a végvárból.....	24
340 millió az üldözött keresztyének száma – NIGÉRIA.....	24

PRESBITER

A Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben öt alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: Apostagi Zoltán, dr. Kelemen Farkas Márta, dr. Kis Domokos Dániel, Margit István, D. Szabó Dániel, dr. Szabó Zsolt, dr. Szilágyi Sándor, Váci Gábor, dr. Viczián Miklós.

Felelős szerkesztő és laptervező: dr. Békefy Lajos Ph.D.
Felelős kiadó: dr. Viczián Miklós. Tördelés: Kerti Tibor.
Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség irodája. Tel.: (20) 250-1428. E-mail címünk:

szekesztoseg@presbiter.hu. A lap e-mail-ben írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 3000 Ft, Európa országaiba 5000 Ft, a tengeren túlra 6000 Ft. Az előfizetési díj csekken vagy átutalással fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest. Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbiteriumai nevében! Készítette a Rózsa Nyomda Kft.

Felelős vezető: a Kft. ügyvezető igazgatója.
Kéziratot nem örlünk meg és nem küldünk vissza!
ISSN 2061-4632 (nyomtatott),
ISSN 2061-4640 (online)

Szövetségünk honlapjának címe:
www.presbiteriszovetseg.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!
Egy példány ára: 500 Ft vagy 2 euro

DR. BÉKEFY-RÖHRIG KLAUDIA

PÁL APOSTOL NYOMÁBAN – BIBLIÁVAL A KÉZBEN (XIII.)

A MENEKÜLÉS NEM MEGHÁTRÁLÁS, HANEM AZ ISTENI TERV RÉSZE

Pál apostol Lukács tudósítása szerint (17,9-15) Szilásszal Thesszalonikából a testvérek tanácsára és támogatásával az éj leple alatt elmenekült. Útjukat Béreán át Athén felé vették. Már az eddigiekből is megtudtuk, hogy a második missziói út Kr. u. 49-52. között tartott. Az Apostolok Cselekedeteiről írott könyvben a 15,35-18,22. versekben olvassuk a történeteket az alapos adatgyűjtő Lukács „doktorától”, a könyv szerzőjétől. Az Ige szerint *„a testvérek pedig még aznap éjjel elküldték Pált Szilással együtt Béreába”* (ApCsel 17,10). Mi volt ez? Meghátrálás, menekülés vagy valami más? Thesszalonikában a király elé rángatták Pált, a császár elleni izgatással vádolták őt. De ott is akadt Isten terve továbbvitelének biztosítására szolgáló testvér, Jászón, aki befogadta házába Pált és Szilászt, és kezességet vállalt értük, hogy nem folytatják ott tevékenységüket. Csőd lett volna a thesszalonikai missziói tartózkodás? Szó sincs róla! Hiszen tudjuk, hogy három szombatot át prédikált Pál a város zsinagógájában, és zsidók, meg istenfélő görögök, valamint sok előkelő asszony csatlakozott hozzájuk (17,4). Túl jól sikerült a misszió! Hányszor van úgy a mi életünkben is, hogy ami Isten szerint kedves, áldott, eredményes, az a környezetünk vagy a nem hívők szemében nem „jön be”, nem kívánatos, vagy éppen olyan valami, amit gáncsolni, lejártni, kiiktatni kell.

Jó látnunk ezt a különös *„thesszalonikai lakmuspapírt”*, hogy ha valóban azt végezzük, amire az Úr bízott meg, akkor minden negatívum pozitív visszajelzéssé lesz a rendeltetésszerű munkálkodásunkról! *Legyen minden presbíternek thesszalonikai lakmuspapírja* – legalább a fejében! Jászón az az eszköze volt az Úrnak, aki a konfrontáció, a szembeszállás helyett a bölcsőbb, emberi erőforrást kímélőbb megoldást, a távozást tanácsolta Pálnak és kíséretének. Nem azért, mintha ismerte volna a magyar közmondást: Jobb félni, mint megijedni, hanem azért, mert Isten Lelke megsejtette, felismertette vele, hogy itt sokkal többről van szó. Isten missziói tervét, Jézus Krisztus evangéliumának a terjesztését nem akaszthatja meg semmi és senki! Sem királyi hatalom, sem vallási féltékenység. Ebben az esetben a menekülés, a Béreába indulás az Úr missziói tervéhez történő teljes hozzáigazodás volt, az „igen” „nem” formában a további útra. Ami azután Athénba vezetett. Ha nincs ez a menekülés, nem lett volna athéni beszéd sem az Areopágoszon, ami az ókori történelem keresztyén hitvédelmének, apologetikájának egyik csúcsa.

Valószínű, hogy szinte minden hívő ember, presbíter, lelkipásztor életében vannak ilyen menekülések, meghátrálások tünő

helyzetek, amelyek mégsem a gyengeség pillanatai, hanem éppen az erői, amelyekben legyőzzük emberi indulatainkat és az Úr tervéhez igazítjuk oda akaratunkat, szívünket. *Legyenek áldottak az ilyen „thesszalonikai pillanatok” az életünkben, s azok a mi „Jászónjaink”, akiknek testvéri szavára tudunk hallgatni.* Gyönyörűen fejezi ezt ki a Zsidókhoz írt levél szerzője: *„Mi nem a meghátrálás emberei vagyunk, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk”* (Zsid 10,39). *A hit és az imádság látásával tudunk különbséget tenni a látszat és a valóság között.* A látszat ebben az esetben az, hogy az éj

leple alatt elmenekül Thesszalonikából Pál és Szilász, a valóság pedig az, hogy csak így mehetett tovább a népek apostolának szolgálata a dicsőség Ura, Jézus Krisztus örömhírének hirdetésében.

Pál és Szilász gyalogszerrel tették meg a Béreáig vezető mintegy 72 kilométeres utat, azon a római birodalom szerte ismert „főúton”, amit Via Egnatianak neveztek, s ami a kisázsiai területet kapcsolta össze Makedóniával, Európával. Ez a fordított

„menekülés” Európából történt vissza a görög, s a közel-keleti világba Kr.u. 51-ben. Amint megérkezik Béreába kísérelőjével, azonnal ott is a zsinagógába mennek. Különös megjegyzést olvasunk: *„ezek nemesebb lelkűek voltak, mint a thesszalonikaiak”* (17,11). Ilyen pozitív megjegyzéssel, a Lélek tapintatával gyakorol kritikát Lukács a thesszalonikai magatartás, az első keresztyénüldöző megnyilatkozások egyike felett. A lelki nobilitás, a nemesség kifejeződött, kifejeződik abban, hogy a béreaiak „teljes készséggel fogadták az igét”, azaz előítéletek nélkül hallgatták Pált. Aztán „napról napra kutatták az

Írásokat, hogy igaz-e, amit Pál mond”. Ez a tárgyyszerűség, igeszerűség volt és lehet ma is az egyetlen zsinór-mérték, amivel emberek között biztosan eligazodhatunk. Ennek a nyitottságnak és igeszerűségnek lettek aztán szép gyümölcsői Béreában: *„sokan hittek... a tekintélyes görög asszonyok és férfiak közül sem kevesen”* (17,12). Persze a konkolyt tovább hirtette a Sátán. A thessz-

szalonikai üldözők utána mentek Pálnak és a béreai közösségben is elhittették a gyűlölet magvát.

Ezek az *„éjjeli propagandisták”* kezdetek óta kísérik Urunkat, mesterkedésük jele a kereszt, de a nagy küzdelem vége mégis húsvét, a győzelem a sötétség erői fölött. Áldott legyen Feltámadott Urunk, aki ebben a küzdelemben ma is oldalunkon áll, és győzelme húsvéti erőivel támogatja hívő népét a misszió, a bizonyágtétel és a meghátrálás nélküli engedelmség útján!

*a feltámadott úr
jelenlététől örömteli
húsvétot!*

A Föltámadott

Negyven napig még a földön maradt.
Járt-kelt a zöldben, megfürdött a fényben,
Szívében érezte a szent tavaszt.

A gyermekek közt játszott és mesélt,
Virágát derűs homlokára fonta,
Ujjongva mondta: Ó élet, te szép!

Negyven napig még a földön maradt.
Ragyogó lelke távol ködbe látta
A koponyák hegyét, az árnyakat.

Egy orgonavirágos hajnaltájon
Oly könnyű lőn a teste, mint a fény.
S elszállt némán a mennybe,
mint egy álom.

Juhász Gyula

340 MILLIÓ
AZ ÜLDÖZÖTT
KERESZTYÉNEK
SZÁMA

IMÁDKOZZUNK ÉRTÜK!

NIGÉRIA

Ebben a hatalmas afrikai országban, melynek közel 206 millió lakosa van, a keresztyének száma eléri a 100 milliót. Majdnem ugyanennyi a muzulmánok száma. A múlt év során érte el az üldözés és a brutalitás a csúcspontját. 2020-ban 3530 keresztyént öltek meg, 270 templomot robbantottak vagy gyújtottak fel, 990 keresztyént, főként nőt és gyermeket pedig ismeretlen helyre hurcoltak el szélsőséges terrorista fegyveresek. Sok ezren lettek szexuális erőszak, illetve testi csonkítás elszennvedői. Az ENSZ adatai szerint az elmúlt két évtizedben Nigériában 36 ezer keresztyén lett gyilkosság áldozata, 2 millió embert űztek el otthonából, falujából, városából keresztyén hite miatt.

(Forrás OpenDoors, drbl)

Bukarest:

húsvéti üdvözlét a végvárból

A közelgő virágvasárnapi sokszínűség és a húsvéti világosság, a feltámadás, az újjászületés üzenetével, az önzetlen szeretet, a megértés, a társaink gondjaira való figyelem, a hit, remény, szeretet jegyében köszöntöm a kedves olvasókat. Örülök és köszönöm, hogy e sorok által, a keresztyénség legnagyobb ünnepére készülve, együtt lehetek a Kárpát-medence magyar református gyülekezeteivel és presbitereivel.

Itt és most is az a cél, hogy gondolatban kezét nyújtsunk egymásnak, hitben és lélekben együtt imádkozzunk Jézus Krisztus feltámadása ünnepét várva, mert a hit megszólaltatja lelked hangjait, és az öröm felé röptí, (Sylvia Browne), s „*az igaz ember hitből él*” (Róma 1,17). Fontos ebben a várakozási időszakban is, hogy minden nap tegyünk valamit egymásért, fennmaradásunkért ott, ahol vagyunk és „*minden dolgokat szeretetben menjen végbe*” (1Kor 16,14), mert a „*szeretet soha el nem fogy*” (1Korintus 13,8-13).

Ezzel a gondolatokkal kívánok napsütéses, meghitt Virágvasárnapot és áldott, örömteli Húsvéti Ünnepet, kedves mindnyájuknak.

*„A Húsvét a legnagyobb mélységeket
és legnagyobb magasságokat megélt ünnepünk”*

(Jókai Anna)

Áldás, Békesség Istentől!

dr. Nagy Éva tanácsos
alelnök – Brassói Református Egyházmegye Presbiteri Szövetsége